

# DAAVID — SUURI SANKARI JA SUURI SYNTINEN

## Raamattupiiriopas 2. Samuelin kirjaan

Mailis Janatuinen

### Sisällysluettelo

Esipuhe

1. Saulin ja Jonatanin kuolema (2. Sam. 1)
2. Kaksi kuningasta (2. Sam. 2)
3. Daavidin naiset, Abnerin murha (2. Sam. 3)
4. Isbofetin murha, Daavidin kaupunki (2. Sam. 4:1–5:16)
5. Sota filistealaisia vastaan, arkku tuodaan Jerusalemiin (2. Sam. 5:17–6:23)
6. Herran lupaus Daavidille (2. Sam. 7)
7. Daavidin voitot, mefiboset (2. Sam. 8–9)
8. Voittoisa sotapäällikkö (2. Sam. 10, Ps. 110)
9. Daavidin lankeemus (2. Sam. 11)
10. Daavidin katumus (2. Sam. 11:26–12:1–13, Ps. 51)
11. Sammuua kuolee, Salomo syntyy (2. Sam. 12:14–31, Ps. 32:1–7)
12. Väenlasku ja sen seuraukset (2. Sam. 24)
13. Saulin jälkeläisten surma, Daavidin soturit (2. Sam. 20:23–21:22, 23:8–39)
14. Tuska lapsista alkaa (2. Sam. 13)
15. Daavidin ja Absalomien sovinto (2. Sam. 14)
16. Absalomien kapina (2. Sam. 15)
17. Daavid pakomatalla (2. Sam. 16)
18. Absalomien neuvonantajat (2. Sam. 17, Ps. 22)
19. Absalomien traaginen loppu (2. Sam. 18)
20. Daavid palaa Jerusalemiin (2. Sam. 19)
21. Daavidin viimeinen sota ja viimeinen psalmi (2. Sam. 20, 23:1–7)
22. Daavidin voittolaulu (2. Sam. 22)
23. Kruununperijä ratkeaa (1. Kun. 1)
24. Daavidin kuolema (1. Kun. 2)

Toisen Samuelin kirjan henkilöt aakkosjärjestyksessä

Daavidin sukupuu

Daavidin ajan kartta (<https://www.bible-history.com/map-davids-kingdom/>)

## ESIPUHE

Päämäärä tämänkin raamattupiirioppaan kohdalla on saada yksi luku käsitellyksi yhdessä tunnissa. Jotta tähän päästäisiin, pitäisi osanottajien lukea käsiteltävä luku kotonaan läpi edeltä käsin. Silloin piirissä ei tarvitse lukea koko lukua yhteen perään, vaan vain käsiteltävät jakeet pätkissä.

Jokaisen opiskelukerran lopuksi kysytään, mistä Jeesus on löydettävissä ko. tekstistä. Tämän kysymyksen kautta toivomme Jeesuksen pääsevän mukaan jokaiseen piiriin, ja myös Vanhan ja Uuden testamentin suhteen selvenevän osanottajille. Jeesushan sanoi itsekin, että koko VT puhuu hänestä (Lk. 24:27,44).

Oppaan lopusta löytyy aakkosellinen luettelo 2. Samuelin kirjan henkilöistä. Se on hyvä printata jokaiselle osanottajalle ja pitää aina mukana piirissä. Vetäjällä on hyvä olla molemmat raamatunkäännökset käsillä, osanottajat sen sijaan saavat käyttää kumpaa tahansa. Vanhan käännöksen mukaisen sitaatin perään on tässä oppaassa liitetty asteriksi\*.

Jos raamattupiirinne on vastikään käsitellyt 1. Samuelin kirjan, voitte hypätä yli 1. luvun tai käsitellä sen uudelleen, miten vain hyväksi näette. Kysymykset eivät ole ihan samat kuin oppaassa ”Kuninkaantekijä ja kaksi kuningasta”.

Tämä opas omistetaan jo edesmenneelle kansakoulun opettajalleni Aili Laitalalle, joka kertoi yli puoli vuosisataa sitten meille Hernejärven alaluokkalaisille mieliin painuvan mielenkiintoisesti Daavidin elämästä.

Hernejärvellä joulujen välillä 2009

*Mailis Janatuinen*

## 1. SAULIN JA JONATANIN KUOLEMA (2. Sam. 1)

**Taustaa:** Daavid ja Jonatan olivat solmineet ystävyysliiton ja pysyneet toisilleen uskollisina kaikki ne kymmenen vuotta, kun Jonatanin isä Saul vainosi Daavidia.

**1–10.** Amalekilainen mies ei varmaan ollut kuullut, että Daavid oli voittanut edellisellä viikolla taistelussa hänen oman heimonsa soturit. Raamatusta kerrotaan äärimmäisen harvasta itsemurhasta; vain Saul ja Juudas päättivät päivänsä tällä tavalla. Katsokaa kartalta Siklag.

- Miksi amalekilainen tuli Daavidin luo – miettikää hänen motiivejaan?
- Onko amalekilaisen kertomus mielestänne uskottava vai eikö ole? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä nämä jakeet sanovat meille epäsuorasti eutanasiasta?

### 11–16

- Mitä mieltä olette: suriko Daavid todella Saulia, vai teeskentelikö vain surevansa (11–12)?
- Mitä ajattelette Daavidin käytöksestä amalekilaista miestä kohtaan (13–16)?
- Miksi Herran voideltuun koskeminen oli Daavidin mielestä kuolemanrangaistuksen ansaitseva teko?

**17–27.** Daavid oli runoilija ja säveltäjä. Raamatusta löytyy 73 hänen kirjoittamaansa runoa.

- Mikä Daavidin valituslaulussa tekee sinuun suurimman vaikutuksen?
- Minkä asioiden tähden Daavid kunnioitti Saulia loppuun asti?
- Mitä kaikkea Daavid menetti Jonatanin kuollessa?
- Millaista on sen ihmisen elämä, jolla ei ole koskaan ollut yhtään sydänystävää?
- Miten miesten ja naisten ystävyys eroaa toisistaan? (Mitä sellaista mies pystyy antamaan toiselle miehelle, mitä tämä ei naiselta saa?)
- Miksi Daavid ei löytänyt samaa sielun sukulaisuutta kolmen vaimonsa kuin Jonatanin kanssa?
- Jae 26 luetaan molemmista käänöksistä. Jos Daavidilla olisi ollut vain yksi todella läheinen vaimo, luuletko että hän olisi kirjoittanut runoonsa jakeen 26 sanat?
- Jos kysymyksessä olisi ollut Mooseksen laissa kuolemanrangaistuksen uhalla kielletty homosuhde, niin mitä Daavid olisi todennäköisesti valituslauluunsa kirjoittanut?
- Ovatko syvät ystävyysuhteet saman sukupuolen välillä mielestäsi käymässä harvinaisemmiksi meidän aikanamme? Jos ovat, niin miksi?
- Mikä tekee ihmisestä niin jalon kuin mitä Daavid tämän luvun mukaan oli?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Jeesus on meille yhtä uskollinen ystävä kuin Daavid oli Jonatanille. Hänen rakkautensa meitä kohtaan on kuolemaakin väkevämpi.

## 2. KAKSI KUNINGASTA (2. Sam. 2)

**Taustaa:** Itse vanha Samuel oli voidellut Daavidin kuninkaaksi salaa 15 vuotta aikaisemmin. Emme tiedä, milloin tämä asia oli tullut yleiseen tietoisuuteen. Daavid kuului Juudan heimoon. Hän oli oleskellut sen alueella koko ikänsä, lukuun ottamatta paria viimeistä vuotta, jotka hän oli asunut filistealaisten parissa. Katsokaa kartalta Hebron, patriarkkojen kaupunki, joka sijaitsi Juudan alueella.

1–7. Herralta voitiin kysyä neuvoa ylimmäisen papin vaatetukseen kuuluvien urim ja tummim -kivien avulla. Sama vastaus piti saada useampaan kertaan, ennen kuin sen katsottiin tulevan Herralta.

- Missä kaikissa suhteissa Daavidin elämä nyt muuttui?
- Miksi Juudan heimo valitsi Daavidin kuninkaakseen kysymättä muiden heimojen mielipidettä?
- Saul oli kuollut, eikä Israelilla ollut kuningasta. Miksi 10 heimoa eivät seuranneet Juudan esimerkkiä?
- Miksi Daavid ei tässä vaiheessa vaatinut itselleen koko Israelin kuninkuutta, vaikka Jumala oli luvannut sen hänelle jo 15 vuotta aikaisemmin?
- Miten sinä toimitisit, jos uskoisit Jumalan luvanneen sinulle jotakin, mitä muut ihmiset eivät tahdo sinulle antaa?
- Saul oli 40 vuotta aikaisemmin pelastanut Gileadin Jabesin vihollisten vallasta, ja siitä kiitollisina tuon kaupungin asukkaat hautasivat hänet. Mihin Daavid pyrki tuon kaupungin asukkaille lähettämällään viestillä (5–7)?
- Monesti tapahtui, että uusi kuningas tappoi edellisen jälkeläiset ja kannattajat. Luuletteko, että Saulin jälkeläiset ja ystävät pelkäsivät Daavidinkin toimivan näin? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitkä kaikki seikat jakeissa 1–7 ovat osoitusta Daavidin luottamuksesta Jumalaan?

8–11. Saulin kolme poikaa olivat kuolleet sodassa, mutta nuorin, Isboset, oli vielä jäljellä. Abner oli Saulin serkku ja sotapäällikkö, joka ryhtyi nyt tukemaan tätä poikaa. Jae 9 osoittaa, että Isboset hallitsi vain Jordanin molempia rantoja; muu Israel oli filistealaisten miehittäjä. Siksi pääkaupunkikin oli siirretty Saulin Gibeasta Jordanin taakse Mahanaimiin. Ks. karttaa.

- Mieltikää, miksi Abner ei ryhtynyt tukemaan Daavidia, vaikka varmasti oli kuullut Samuelin suorittamasta voitelusta?
- Mitä seurauksia Israelin kansalle tuli siitä, että sillä oli nyt kaksi kuningasta?

12–16. Abner oli johtanut Saulin valiojoukkoja, Joab taas oli ollut tärkeä mies Daavidin sissiarmeijassa. Gibeon oli uhrikukula, jonka päällä seisojia vielä vanha Mooseksen aikainen ilmestysmaja. Ks. karttaa.

- Montako kilometriä Abnerin joukkojen piti kulkea Gibeoniin Mahanaimista, entä Joabin joukkojen Hebronista?
- Mikä oli taistelunäytöksen tarkoitus ja mikä siinä meni pieleen?
- Miten on mahdollista, että kaikki 24 taistelijaa kuolivat ”yhteen läjään”?

17–23. Seruja oli Daavidin isosisko. Heillä oli sama äiti, mutta eri isä. Joab, Abisai ja Asael olivat Serujan poikia. He olivat suunnilleen samanikäisiä kuin enonsa Daavid ja olivat kuuluneet jo tämän sissiarmeijaan.

- Mitkä olivat Asaelin motiivit, kun hän ajoi Abneria takaa eikä hellittänyt?
- Mieltikää tuota tilannetta: oliko Abnerilla tarkoitus tappaa Asael keihään varrella vai mihin hän pyrki?
- Voidaanko Abneria mielestänne pitää syyllisenä murhaan, vai oliko kysymys pakkotilanteesta? Perustelkaa vastauksenne.

### 24–32

- Mistä tässä sisällissodassa oikein sodittiin?
- Mitä nämä jakeet osoittavat meille Abnerin ja Joabin luonteesta?
- Daavidin nimi ei esiinny tässä sotakuvauksessa, joten hän ei ehkä ollut mukana ollenkaan. Miksi Daavid ei estänyt tätä turhaa sotaa?
- Mieltikää, miksi tämä taistelu on kirjoitettu Raamattuun?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Voideltu kuuluu hepreaksi ”messias”. Daavid oli Herran voideltu ja niin oli myös Jeesus, hänen poikansa 30. polvessa. Silti moni vastusti heidän kuninkuuttaan. Jumalan suunnitelmaa ei kukaan voinut kuitenkaan pitkän päälle estää toteutumasta. Daavid ei etsinyt valtakuntaa, vaan valtakunta etsi Daavidia – ja niin se etsi Jeesustakin.

### 3. DAAVIDIN NAISET, ABNERIN MURHA (2. Sam. 3)

**Taustaa:** Daavidilla oli kolme vaimoa hänen tullessaan kuninkaaksi. Mikal, Saulin tytär, joka oli annettu toiselle miehelle vastoin Daavidin tahtoa. Lisäksi Ahinoam ja Abigail, jotka Daavid oli nainut vuorilla piileskellessään. Hebronissa hän otti vielä neljä muuta vaimoa. Avioliitto Maakan kanssa oli poliittinen; sen kautta hän sai liittolaisekseen hänen isänsä Gesurin kuninkaan. Ks. kartalta Gesur. Huomatkaa, että luomiskertomuksessa avioliitto määrätään yksiavioiseksi (1. Moos. 2:24), ja Mooseksen laki kieltää kuninkailtakin monivaimoisuuden (5. Moos. 17:17).

1–5

- Miettikää, miksi Herra ei puuttunut siihen, että Daavid otti itselleen yhä uusia vaimoja?
- Onko mielestänne mahdollista, että kaikki nämä Daavidin naiset elivät sovussa keskenään? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä arvelette: kuinka moni prosentti miessukunnasta toimisi kuten Daavid, jos se olisi laissa sallittua? Kuinka moni prosentti naisista suostuisi elämään haaremissa, jos saisi valita?
- Daavidille syntyi Hebronissa kuusi poikaa. Millaiset olivat ehkä noiden pikkupoikien keskinäiset välit?
- Mikä voisi olla syy siihen, että yhdelle naiselle syntyi yleensä vain yksi ainoa poika?
- Mitkä seikat osoittavat, että länsimainen kulttuuripiiri on yhä enemmän siirtymässä moniavioisuuden suuntaan?

**Huom.** Jos aika näyttää loppuvan kesken, jättäkää jakeisiin 6–21 liittyvät kysymykset käsittelemättä ja tyytykää vain lukemaan teksti ääneen.

6–11. Entisen kuninkaan sivuvaimojen naiminen oli poliittinen ele ja osoitus vallasta. Muistakaa, että Abner oli Isbosetin setä.

- Luuletteko, että Isbosetin syyte Abneria kohtaan oli oikeutettu? Perustelkaa kantanne.
- Mitkä kaikki seikat saivat Abnerin päättämään, että hän vaihtaa puolta?
- Mitä jae 11 Isbosetista osoittaa?

12–16. Mikal oli Saulin tytär ja Isbosetin sisar. Hänellä ei ollut lapsia.

- Miksi Daavid halusi Mikalin takaisin, vaikka tämä oli jo toisen kanssa naimisissa ja hänellä itsellään oli kuusi muuta naista haaremissaan?
- Oliko Mikalin palauttaminen mielestänne oikein tehty? Perustelkaa vastauksenne.
- Miettikää Mikalin elämää: ensin prinsessana hovissa, sitten ihailun sotasankarin ensimmäisenä ja ainoana vaimona, sitten jonkun taviksen vaimona 15 vuotta, ja loppuikä sankarikuninkaan haaremissa. Voiko nainen elää mielestänne onnellisen elämän tuollaisissa olosuhteissa? Miksi, miksi ei?

17–21

- Mitä nämä jakeet osoittavat a) Abnerista ja b) Daavidista?

22–27. Muistakaa, että Joab oli Daavidin sisarenpoika ja että Abner oli tappanut sodassa hänen veljensä.

- Miten Joabin olisi pitänyt mielestänne menetellä, jos hän piti Abneria vakoojana?
- Minkä kuvan saatte Joabista näiden jakeiden perusteella?

28–39

- Miksi oli tärkeää, ettei kansa pitäisi Daavidia syyllisenä Abnerin murhaan?
- Mitä Daavid pelkäsi tyytyessään vain kiroamaan Joabin, sen sijaan että olisi rangaissut häntä murhasta (28–29)?
- Miten on mahdollista, että Daavid koki olevansa sisarenpoikiensa armoilla, vaikka oli itse kuningas (39).
- Miettikää, millainen oli ehkä ollut Iisain kymmenpäisen lapsikatraan vanhimman tyttären ja nuorimman veljen suhde? (Seruja ks. aakkosellinen nimiluettelo.)
- Mitä meidän aikamme miesten pitäisi tehdä, etteivät he lankeaisi samaan passiivisuuden syntiin kuin Daavid?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Daavidin suhde naisiin oli ongelmallinen. Sen sijaan Daavidin Pojan, Jeesuksen, suhde naisiin oli rakkaudellinen ja arvostava, mutta silti selkärankainen. Jeesus ei esimerkiksi antanut äitinsä houkutella itseään pois ristin tieltä (Mk. 3). Hän antoi ihmisarvon kolmelle naiselle, joilta se oli irtoseksin tähden kadoksissa (Luuk. 7, Joh. 4 ja Joh. 8).

## 4. ISBOSETIN MURHA, DAAVIDIN KAUPUNKI (2. Sam. 4:1–5:16)

**Taustaa:** Daavid oli voideltu kuninkaaksi jo parikymmentä vuotta aikaisemmin. Nyt hän oli hallinnut Juudan heimoa seitsemän vuotta. Isboset oli Saulin ainoa elossa oleva poika. Hallitsiko hän Israelin yhdeksää heimoa kaksi vai seitsemän vuotta, siitä vallitsee epä tietoisuus (2. Sam. 2:10–11). Suuri osa maasta oli hänen aikaansa filistealaisten miehittämää, joten hän on saattanut ehkä hallita eri paikoissa eripituisen ajan.

**4:4.** Vetäjä lukee myös 1. Sam. 20:15–17.

- Mieti, millainen oli ollut pikku Mefibosetin lapsuus ja nuoruus. Tässä vaiheessa hän oli  $5 + 7 = 12$  vuotta vanha.

**1–3 ja 5–7.** Jae 6 luetaan molemmista käännöksistä. Abner, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Ryöstöpartioiden tarkoituksena oli ryöstää viholliskylistä ruokaa, jota epävakaisissa oloissa ei aina ollut muuten saatavilla.

- Mitä Isbosetin olisi ollut järkevää tehdä tässä tilanteessa?
- Mihin Baana ja Rekab pyrkivät murhallaan?

**8–12.** Jae 12 luetaan molemmista käännöksistä.

- Miksi Daavid ei suhtautunut Isbosetiin kuin kilpailijaansa?
- Mitä olisi tapahtunut, jos Daavid olisi jättänyt nämä miehet rankaisematta?
- Mitä nämä jakeet osoittavat Daavidista ja hänen uskostaan?
- Mitä voisimme oppia 4. luvusta?

## LUKU 5

**5:1–5.** Vetäjä lukee 1. Sam. 16:1 ja 13. Aikakirjoissa Daavidin voitelu kuvataan valtavaksi kansanjuhlaaksi, johon väkeä kokoontui melkein 300000 henkeä, ja jolloin ”Israelissa vallitsi ilo” (1. Aik. 13:39–41).

- Luuletteko, että Daavid oli vakuuttunut koko tuon pitkän ajan, että hän pääsisi kerran koko Israelin kuninkaaksi? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä se osoittaa miehestä, että hän pystyy odottamaan vuodesta toiseen Herran aikaa?
- Millaisten asioiden suhteen sinun on vaikeinta odottaa Herran aikaa?

**5:6–12.** Daavid oli katsellut Jebusilaiskukkulaa eli Jerusalemiä koko lapsuutensa Betlehemistä käsin. Kaupunki oli todella vanha; se mainitaan Salem nimisenä jo Abrahamin historiassa (1. Ms. 14:18). 1. Aik. 11:6 kertoo, että Joabista tuli sotajoukon komentaja vähän kuin sattumalta Jerusalemin valloituksen yhteydessä. Daavid ei siis koskaan varsinaisesti valinnut Joabia kenraaliksi.

- Katsokaa karttaa ja miettikää, miksi Daavid valitsi nimenomaan Jebusilaiskukkulan pääkaupunkinsa paikaksi?
- Mitä jebusilaiset tarkoittivat puhuessaan sokeista ja rammoista?
- Mikä on Jerusalemin merkitys maailmanhistoriassa/ pelastushistoriassa? (Vastaus tämän tekstin ulkopuolelta.)
- Mitä jae 11 osoittaa Israelin ulkopoliittisesta tilanteesta tuohon aikaan?
- Mikä oli Daavidin suhde valtaan jakeen 12 perusteella?

**5:13–16.** Daavidin Hebronissa syntyneistä pojista puhuttiin viime kerralla. Hänellä oli siis jo kuusi poikaa kuudesta vaimosta.

- Kuvitelkaa näiden jakeiden perusteella Daavidin perhe-elämää ja hänen suhdettaan lapsiinsa.
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Muistatko milloin kansa lauloi näin: *Hoosianna! Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä! Siunattu isämme Daavidin valtakunta, joka nyt tulee! Hoosianna korkeuksissa!* (Mark. 11:9–10). Silloin, kun Jeesus ratsasti Jerusalemiin kuninkaana – nöyränä, aasin selässä istuen. Hän ei tullut kaupunkiinsa palveltavaksi, vaan palvelemaan, ja antamaan henkensä lunnaaksi kaikkien puolesta (Mark. 10:45).

## 5. SOTA FILISTEALAISIA VASTAAN, ARKKU TUODAAN JERUSALEMIIN (2. Sam. 5:17–6:23)

**Taustaa:** Tämä sota sodittiin jo ennen Jerusalemin valloitusta, koska tekstissä yhä puhutaan Daavidin turvapaikasta vuorilla (mahdollisesti Adullamista). Daavid oli ollut filistealaisten liittolainen pari viimeistä pakolaisuuttaan. Sen jälkeen 9 heimon alue oli ollut suurelta osin filistealaisten miehittämää. Daavidin päästyä koko Israelin kuninkaaksi filistealaiset yhtäkkiä oivalsivat, että yhtenäinen valtakunta olisikin heille vaaraksi, ja hyökkäsivät Israelin kimppuun.

**5:17–25.** Ks. kartalta Refaimin laakso. Kyllä tai ei –vastaukset saatiin arvontakivien kautta, mutta pitemmät sanomat Herralta välitti aina joku profeetta.

- Mitä olisi tapahtunut, jos Daavid ei olisi halunnut sotia entisiä liittolaisiaan vastaan?
- Mikä Daavidin sodankäynnissä oli epätavallista?
- Oliko tämä sota mielestänne oikeutettu? Jos oli, niin millä perustella?

## 6. LUKU

**6:1–5.** Daavid tiesi, että Herra oli Israelin varsinainen kuningas. Siksi hän halusi tuoda heti ensimmäiseksi ”Herran valtaistuimen” Jerusalemiin, jotta tämä voisi siitä käsin hallita sekä kuningasta että kansaa. Arkkuhan oli Israelin armonväline; ainoa paikka jossa synnit voitiin sovittaa ja Herra kohdata. Arkkuja oli säilytetty Abinadabin yksityiskodissa 85 vuotta. Ussa ja Ahjo olivat Abinadabin **pojanpoikia**.

- Miettikää, millaista Juudan ja Israelin jumalanpalveluselämä oli ollut ilman arkkuja?
- Miksi arkkuja ei oltu haettu väliaikaisiin pyhäköihin?
- Mitä osoittaa se, että Daavid halusi tehdä arkin kuljettamisesta Jerusalemiin näin julkisen ja juhlallisen tilanteen?

**6:6–10.** Mooseksen laissa oli annettu tarkat ohjeet, miten arkkuja piti kuljettaa: pappien on kannettava sitä korenoista riiputtaen. Kukaan ei saanut koskea arkkuun käsillään kuolemanrangaistuksen uhalla (2. Moos. 25:14).

- Miettikää mahdollisia syitä, miksi Daavid ei käsitellyt arkkuja Mooseksen lain määräysten mukaan?
- Mikä tekee Ussan kuolemasta meidän aikamme ihmiselle erityisen käsittämättömän tapahtuman?
- Mitä tapahtuisi, jos Jumala antaisi ihmisille oikeuden palvoa itseään missä vain, miten vain, milloin vain?
- Miten Jumalan pyhyys tulee näkyviin sinun uskonelämässäsi ja kirkossasi?

**6:11–19.** 1. Aikakirja kertoo, että tällä kertaa paikalla oli 882 pappia ja leeviläistä. Daavid sanoi heille: ”*Koska te ette viime kerralla olleet mukanamme, niin Herra, meidän Jumalamme, löi meitä. Emme osanneet lähestyä häntä oikealla tavalla.*” (1. Aik. 15:13.) Paikalla oli nyt myös mahtava kuoro soittajineen. Aikakirjaan on kirjoitettu sanasta sanaan se kiitosvirsi, jonka leeviläiset lauloivat Asafin johdolla kuljettaessaan Herran arkkuja Jerusalemiin (1. Aik. 16).

- Miksi Jumalan arkussa piti olla nämä kaksi puolta: pyhyys ja siunaus?
- Miten Jumalan siunaus ehkä näkyi Obed-Edomin perheen elämässä (11)?
- Mikä sai Daavidin käyttäytymään jakeessa 14 kuvatulla tavalla?
- Mitä luulet, halveksisitko sinä rakastamaasi miestä vastaavassa tilanteessa? Miksi, miksi et?

**6:16, 20–23.** Mikal, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Tässä vaiheessa sekä Daavid että Mikal olivat noin nelikymppisiä. Jae 22 luetaan molemmista käännöksistä.

- Mitä Mikalin sanat hänestä osoittavat (20)?
- Mitä Daavid tarkoittaa vastauksellaan jakeissa 21–22?
- Kumpaa sinä ymmärrät tässä tilanteessa paremmin: Daavidia vai Mikalia?
- Mikä saattoi olla syynä siihen, ettei Mikal saanut lapsia (23)?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Liiton arkku oli itse asiassa Jeesuksen ennakkokuva. Kuten arkku sisälsi lain taulut, niin Jeesus täytti lain meidän puolestamme. Kuten arkun kannelle eli armonistuimelle pirskotettiin verta, niin vuodatti Jeesus verensä syntiemme sovitukseksi. Mutta yksi asia oli erilainen Jeesuksen ja arkun välillä: Jeesukseen voitiin koskea ilman kuolemanvaaraa.

## 6. HERRAN LUPAUS DAAVIDILLE (2. Sam. 7)

**Taustaa:** Nyt Daavidista oli tullut koko Lähi-idän mahtavin kuningas, ja hänen piti päättää, mitä hän tekisi loppuelämällään. Profeetta Natan mainitaan tässä luvussa ensimmäistä kertaa. Muistammehan, että Herra nimitti kullekin kuninkaalle oman profeettansa. Daavidilla heitä oli kaksikin: Gad ja Natan. Tämä luku on yksi tärkeimpiä koko Vanhassa testamentissa.

### 1–7

- Mitä muuta käyttöä Daavid olisi voinut suunnitella ajalleen ja rahoilleen kuin temppelin rakentamisen (1–2)?
- Mitä jakeet 3–4 opettavat meille oikeista Jumalan profetoista?
- Mistä voimme tietää, onko jokin ideamme peräisin Jumalasta vai omasta sydämeistämme?
- Miettikää, miksi Herra ei ollut halunnut rakennuttaa itselleen temppeliä kaikkina vuosisatoina maahan saapumisen jälkeen (6–7)?
- Onko mielestänne tärkeää vai yhdentekevää, pidetäänkö jumalanpalvelukset teltassa vai kauniissa kirkossa? Perustelkaa vastauksenne.

### 8–11a

- Mikä oli pitänyt Daavidin nöyränä hänen korkeasta asemastaan huolimatta (8–9)?
- Voitko sinä allekirjoittaa omalle kohdallasi jakeen 9a sanat? Miksi, miksi et?
- Daavidista ei tullut temppelin rakentajaa. Mikä oli se elämäntehtävä, jonka Herra itse oli hänelle suunnitellut (10–11a)?
- Miten sinä voisit löytää oman tehtäväsi Jumalan valtakunnassa?
- Miten temppeli ja rauha kuuluvat yhteen (10–11a)?

**11b-17.** Tästä jaksosta on parempi keskustella vanhan käännöksen sanamuodon mukaan. Jakeet 5 ja 11 kuuluvat hepreaksi: *sinäkö rakentaisit minulle huoneen – ei, minä rakennan sinulle huoneen.* Huomatkaa, ettei Herra vielä tässä vaiheessa ilmoittanut Daavidille, kuka tämän pojista tulisi olemaan temppelin rakentaja ja seuraava kuningas. Ikuista kuningaskuntaa ei maailmanhistoria ole koskaan tuntenut – ja siitä Daavid varmasti oli tietoinen.

- Miksi Herra ei antanut Daavidin rakentaa temppeliä, vaikka tämä olisi niin kovasti tahtonut sen tehdä?
- Mitä Herra tarkoittaa sanomalla, että hän itse rakentaa Daavidille ”huoneen”?
- Millainen tulisi olemaan se Daavidin poika, joka saisi rakentaa temppelin (12–15)?
- Jakeita 12–15 pidetään VT:n tärkeimpänä Messias-ennustuksena. Mitä ne paljastavat meille tulevasta Messiaasta?
- Jeesus sanoi: *”Hajottakaa maahan tämä temppeli, niin minä pystytän sen kolmessa päivässä.”* (Joh. 2:19). Mitä hän sillä tarkoitti?
- Miten jakeet 14–15 siis sovelletaan a) Salomoon, b) Jeesukseen?
- Missä Daavidin iankaikkinen valtaistuini sijaitsee tänä päivänä?
- Kaikki juutalaiset tunsivat ajanlaskumme alussa tämän ennustuksen. Miksi he siis suuttuivat Jeesukseen, joka väitti olevansa paitsi Daavidin, myös Jumalan Poika?
- Daavidin suku joutui pois Juudan valtaistuimelta v. 586 eKr. Miten luulette juutalaisten tänä päivänä tulkitsevan tätä Jumalan lupausta?

### 18–29

- Mitä kaikkea Daavid sanoo Jumalastaan tässä rukouksessa?
- Mitä Daavid rukouksessaan Herralta pyytää?
- Mikä kohta Daavidin kiitosrukouksessa koskettaa erityisesti sinun sydäntäsi?
- Sovella jae 29 omaan elämääsi ja sukusi elämään. Millä perusteella sinulla on oikeus uskoa tämä jae omalle kohdallasi?

**Lopuksi:** Jouluevankeliumissa sanotaan vanhan käännöksen mukaan, että Joosef oli ”Daavidin huonetta ja sukua” (Luuk. 2:4). Jeesus oli Daavidin poika ja samalla myös Jumalan Poika. Hän istuu nyt Kuninkaana iankaikkisella valtaistuimella taivaassa, Isän oikealla puolella, ja rukoilee meidän puolestamme.



## 7. DAAVIDIN VOITOT, MEFIBOSET (2. Sam. 8–9)

**Taustaa:** Aramealainen tarkoittaa syyrialaista. Katsokaa kartalta, minkä nykyisten valtioiden alueilla sijaitsivat Filisteat (jaae 1), Moab (2), aramealaiset kuningaskunnat (3–6), Edom (13–14) ja Hamat (9). Huomatkaa, että Daavidin isomummo Ruut oli Moabista kotoisin, ja hänen vanhempansa olivat olleet siellä Saulia paossa. Aikalaishistoriaan verrattuna Daavidin sodat eivät olleet mitenkään poikkeuksellisen julmia, pikemminkin päinvastoin.

### 8:1–14

- Jumala oli luvannut Israelille maan, joka ulottuisi Egyptin purosta Eufraatiin. Miksi hän ei antanut sitä heille ilman sotia?
- Missä suhteessa israelilaisten elämänlaatu parani, kun filistealaisten hyökkäykset saatiin loppumaan (1)?
- Mikä oli Daavidin tarkoitus hänen kohdellessaan moabilaisia kuten jakeessa 2 kuvataan?
- Mitä tarkoitusta varten Daavid keräsi arvometalleja (7–11)?
- Mikä oli Daavidin voittoisan sodankäynnin salaisuus (6b ja 14b)?
- Mitä Daavidin sodat vaikuttivat Israelin talouselämään?
- Miten kristinusko on vaikuttanut sodankäyntitapoihin – vai onko se vaikuttanut niihin mitenkään?

**15–18.** Luetaan hiljaa. Huomatkaa, että Daavidin poikia kutsutaan vastaavassa Aikakirjan kohdassa neuvosmiehiksi, ei pa-peiksi.

### LUKU 9

Tässä vaiheessa Mefiboset oli noin 25–vuotias, ja hänellä oli jo poika nimeltä Miika. Hän oli ollut viisivuotias isänsä kuollessa ja vammautuessaan (4:4). Hänen ollessaan kahdentoista menetti hänen setänsä Isboset Israelin kuninkuuden. Sen jälkeen Mefiboset joutui elämään Makir-nimisen hyväntekijänsä armopalojen varassa toisella puolen Jordania, kaukana Saulin mais-ta ja Daavidin hovista. Tuohon aikaan ei ollut tavatonta, että uuden dynastian ensimmäinen kuningas hävitti perusteellisesti edeltäjänsä suvun.

### 9:1–5, 12a

- Miksi Daavid ei ollut etsinyt Jonatanin poikaa käsiinsä viimeisen 10 vuoden aikana?
- Miettikää, millaista Mefibosetin elämä oli ollut siitä lähtien, kun hän oli joutunut jättämään setänsä Isbosetin hovin 12–vuotiaana.
- Mikä oli ehkä Makirin motiivi, kun hän otti Jonatan-vainaan ontuvan poikasen luokseen?
- Mitä osoittaa se, että Mefiboset oli mennyt naimisiin?
- Mitä Mefiboset mahtoi miettiä, kun häntä tultiin noutamaan Daavidin eteen?

**9:6–13.** Samassa pöydässä syöminen osoittaa, että Daavid tahtoi kohdella Jonatanin poikaa samalla tavalla kuin omiaan.

- Mitkä olivat ehkä Mefibosetin tunteet Daavidia kohtaan, joka oli syrjäyttänyt hänen sukunsa valtaistuimelta, mutta toisaalta ollut myös hänen isänsä paras ystävä?
- Mitä ajattelette Daavidin tarjouksesta (7)?
- Mitä Daavidin alamaiset ehkä ajattelivat kuullessaan Mefibosetin kohtelusta – luuletteko, että oli niitäkin, jotka eivät hyväksyneet kuninkaan jalomielisyyttä?
- Missä Jeesus on näissä kahdessa luvussa?

**Lopuksi:** Jeesus on yhtä uskollinen ystävä meille kuin Daavid oli Jonatanille. Hänkään ei unohda lupaustaan eikä (kas-teen)liittoaan. Hänkin kutsuu meitä joka sunnuntai syömään yhdessä kanssaan – ehtoollispöydässä.

## 8. VOITTOISA SOTAPÄÄLLIKKÖ (2. Sam. 10, Ps. 110)

**Taustaa:** Daavidilla oli ilmeisesti ollut jokin liittosopimus Ammonin kuninkaan Nahaan kanssa, koska Ammonia ei mainita edellisten sotien yhteydessä. Nyt Nahaan poika Hanun saattaa itsensä Daavidin vihoihin. Daavid oli tässä vaiheessa noin 50-vuotias.

**1–5.** Katsokaa kartalta matka, minkä matkan Daavidin lähettämät surunvalittelijat kulkivat. Tuohon aikaan kaikilla miehillä oli parta. Vaatteet leikattiin yleensä vain sotavangeilta häpäisemistarkoituksessa.

- Mitä jae 2 osoittaa Daavidin ulkopolitiikasta ja hänen luonteestaan?
- Mitä syytä ammonilaisten päämiehillä oli epäillä Daavidin motiiveja (3)?
- Miksi nuori kuningas Hanun ei tappanut surunvalittelijoita, vaan häpäisi heidät (4)?
- Minkä viestin surunvalittelijoiden kohtelu Daavidille välitti (5)?
- Luuletteko, että ammonilaisten päämiehet ja nuori kuningas tiesivät, mikä heidän teostaan seuraisi? Perustelkaa mielipiteenne.

**6–13.** Hanun sai puolelleen suunnattoman aramealais-armeijan. Aikakirjojen mukaan hän maksoi 1000 talenttia eli 34000 kg hopeaa tuolle palkka-armeijalle (1. Aik. 19:6). Katsokaa kartalta näissä jakeissa mainitut kuningaskunnat.

- Mikä oli Daavidin rooli tämän sodan aloittamisessa?
- Millaiset olivat voimasuhteet sodan syttyessä?
- Mitä opimme Joabista sotapäällikkönä ja ihmisenä näiden jakeiden kautta?
- Miksi kumpikaan osapuoli ei saavuttanut tässä sodassa ratkaisevaa voittoa (13–14)?

**15–19.** Katsokaa kartalta Helam.

- Kertokaa omin sanoin, mitä näissä jakeissa tapahtui?
- Miettikää, mikä oli aramealaisten motiivi, kun he ryhtyivät auttamaan ammonilaisia?
- Mikä oli siis tämän ”jatkosodan” lopputulos?

**11:1.** Jos aikaa on vähän, tämä osio jätetään kokonaan käsittelemättä.

Nyt ulottui Israelin valta Egyptin rajajoesta Eufratille asti. Rabba (nyk. Amman) oli ainoa naapurimaiden pääkaupunki, joka Daavidilla oli vielä valloittamatta. Ks. karttaa. Nyt oli tullut sen vuoro. Tähän asti Daavid oli aina lähtenyt sotaan joukkojensa mukana, mutta tällä kertaa hän jäi kotiin.

- Miettikää mahdollisia syitä, miksi Daavid ei lähtenyt sotaan, vaan jäi Jerusalemiin.
- Miksi Jeesus ei koskaan puhunut siitä, missä Israelin rajojen pitäisi kulkea?
- Mitä mieltä olette siitä monen Israelin ystävän toiveesta, että nyky-Israelin rajojen pitäisi ulottua Eufratilta Egyptin rajajokeen asti?

### PSALMI 110

Tästä psalmista Jeesus teki fariseuksille ja kirjanoppineille kompakysymyksen: Kuinka Messias voi olla samalla kertaa Daavidin Poika ja Daavidin Herra? (Matt. 22:41–46).

- Miksi kirjanoppineet eivät pystyneet vastaamaan Jeesuksen esittämään kysymykseen?
- Milloin tämän psalmin lupaukset toteutuivat Daavidin elämässä?
- Millä tavalla tämän psalmin lupaukset toteutuivat Jeesuksen elämässä?

## 9. DAAVIDIN LANKEEMUS (2. Sam. 11)

**Taustaa:** Daavid oli nyt noin 50-vuotias mahtava kuningas. Batseba taas oli parikymppinen nuori rouva, jolle ei ollut ehtinyt syntyä lapsiakaan. Hänen miehensä Uria kuului Daavidin valiojoukkoihin. Hän ei ollut alkuperäinen israelilainen, mutta ilmeisesti jo hänen vanhempansa olivat olleet Herraan uskovia, koska he olivat antaneet pojalleen nimen ”Herra on valoni”. Uria oli mennyt upseeritoverinsa Eliamin tyttären kanssa naimisiin (2. Sam. 23:34,39). Vanhan käännöksen mukaan sotaan lähdettiin vuoden vaihteessa, mikä Israelissa ajoittuu lokakuuhun (jae 1). Silloin ei enää ollut niin kuuma kuin kesällä.

**1–4.** Tiedämme, että Uria oli kunnian mies ja rakasti vaimoaan syvästi (12:3). Meillä ei ole mitään syytä epäillä, etteikö Batseba olisi vastannut miehensä tunteisiin. Batseba ei tietenkään asunut yksin, vaan miehensä perheen kanssa. Vanhan käännöksen mukaan hän oli ”puhdistunut saastaisuudestaan”, eli hänen kuukautisensa olivat juuri loppuneet. Batseban piti odottaa pimeän tulon asti, ennen kuin hän voi mennä peseytymään puutarhaansa. Luultavasti tuona yönä paistoi kuu. Muistamme, että Daavidilla oli haaremissaan kymmenen vaimoa, joiden luo hän olisi voinut mennä milloin tahansa.

- Miksi juuri 50 vuotta on vaarallinen ikä miehelle?
- Miettikää mahdollisia syitä, miksi Daavid ei nukkunut sängyssään, vaan käveli palatsinsa katolla.
- Mikä osoittaa, ettei tässä ollut kysymys oikeasta rakastumisesta vaan pelkästä himosta?
- Mitä Daavid tässä tilanteessa ajatteli Jumalan käskystä: *Älä tee aviorikosta!* (2. Moos. 20).
- Miten Daavid olisi ehkä reagoinut, jos hän olisi voinut tuolla hetkellä nähdä tekonsa seuraukset?
- Koko kansa kunnioitti kuningastaan uskovaisena ja Jumalalle kuuliaisena miehenä. Luuletteko, että Batseba silti aavisti pahaa, kun häntä tultiin hakemaan kuninkaanlinnaan myöhään illalla?
- Koettakaa asettua Batseban asemaan tuon ajan yhteiskunnassa. Mitä vaihtoehtoja hänellä oli, kun häntä tultiin hakemaan kuninkaanlinnaan?
- Miksi Batseba ei huutanut, purrut ja potkinut joutuessaan Daavidin sänkyyn? Vai tekikö hän niin? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitkä seikat tekevät Daavidin vastuun paljon suuremmaksi kuin Batseban?
- Mitä luulette: lukiko Daavid tuona iltana tavanomaisen iltarukouksensa? Perustelkaa vastauksenne.
- Miten me voisimme varjella itsemme lankeamasta syntiin kovan kiusauksen kohdatessa?

**5–13.** Huomatkaa, että aviorikoksesta Mooseksen laki langetti kuolemantuomion sekä miehelle että naiselle.

- Miten luulette nuoren Batseban käyttäytyneen raskautensa alkuvaiheessa yhdessä asuvien sukulaistensa silmien edessä?
- Mitä vaihtoehtoja Daavidilla oli toimia, kun hän kuuli Batseban olevan raskaana? Mitä seurauksia itse kustakin vaihtoehdosta olisi koitunut hänelle itselleen ja Batseballa?
- Millaisen käsityksen saatte Uriasta aviomiehenä, ihmisenä ja sotilaana näiden jakeiden perusteella?
- Miettikää eri syitä, miksi Uria kieltäytyi menemästä kotiinsa. (Miten todennäköistä mielestänne on, että Uria oli ehtinyt kuulla juoruja kuninkaasta ja vaimostaan?)
- Mitä osoittaa ihmisestä, jos hän ei humalassakaan toimi vastoin periaatteitaan?
- Mitä Batseba ehkä ajatteli siitä, ettei hänen miehensä tullut kotiin, vaikka oli Jerusalemissa käymässä?

**14–25**

- Mikä Daavidin käytöksessä oli erityisen kieroja ja tuomittavaa?
- Mitä nämä jakeet kertovat meille uskovankin ihmisen omastatunnosta?
- Mitkä olivat Urian tunnelmat, kun hän palasi Jerusalemissa sotatantterelle a) jos hän ei tiennyt vaimonsa raskaudesta, b) jos hän tiesi siitä?
- Laskekaa, moniko ihminen suunnilleen tiesi tässä vaiheessa, mitä Daavidin ja Batseban välillä oli tapahtunut ja levitti juttua eteenpäin?
- Mitä Daavidin a) kannattajat ja b) vastustajat hänestä nyt ajattelivat?
- Voidaanko Daavidia mielestänne pitää uskovaisena tässä elämänsä vaiheessa? Perustelkaa kantanne.
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Daavid ei saanut kokea hetkenkään onnea ”uudesta rakkaudestaan”. Myöhemmin hän kuvasi tuon ajan tunnelmiaan näin: *Niin kauan kuin minä vaikenin synnistäni, ruumiini riutui ja kuihtui. Päivät päästään minä huusin tuskassani. Öin ja päivin kätesi painoi minua raskaana. Minun elämäni haittui niin kuin kosteus kesän helteessä* (Ps. 32:3–4).

## 10. DAAVIDIN KATUMUS (2. Sam. 11:26–12:1–13, Ps. 51)

11:26–27. Suruaika miehen kuoleman johdosta kesti noin kuukauden päivät.

- Mitä arvellette Urian suvun ja hänen upseeritoveriensä ajatelleen nuoren lesken nopeasta avioitumisesta kuninkaan kanssa? (Ketä he pitivät syntyvän lapsen isänä?)
- Tiesikö Batsaba, että Daavid oli murhauttanut hänen edellisen miehensä? Jos tiesi, niin mitä se vaikutti hänen uuteen avioliittoonsa?
- Voiko nainen rakastaa murhamiestä?
- Luuletteko, että Daavid ja Batsaba keskustelivat koskaan tuon kohtalokkaan yön tapahtumista? Mitä keskusteleminen/keskustelemattomuus vaikutti heidän väleihinsä?

### LUKU 12

12:1–6. Edellisestä on kulunut vähintään yhdeksän kuukautta, koska Batsaban lapsi on jo ehtinyt syntyä. Profeetta Natan oli ilmoittanut Daavidille Jumalan lupauksen iankaikkisesta valtaistuimesta. Nyt hän raportoi kuninkaalle – joka oli myös maan ylin tuomari – muka tuntemastaan miehestä, joka oli tehnyt naapurilleen suuren vääryyden.

- Miksi Natan ei tullut nuhtelemaan Daavidia heti, kun hän kuuli ensimmäiset juorut tämän aviorikoksesta?
- Mitä olisi ehkä tapahtunut, jos Natan olisi sanonut Daavidille tämän synnit päin kasvoja?
- Mitä yhteisiä piirteitä on Natanin kertomuksen köyhällä miehellä ja Urialla?
- Mitä yhteistä on kertomuksen lampaalla ja Batsaballa? Keksikää mahdollisimman monta yhtymäkohtaa.
- Mitä yhteistä on vertauksen rikkaalla miehellä ja Daavidilla?
- Katsokaa Daavidin langettamaa tuomiota jakeissa 5–6. Jae 6 myötäilee Mooseksen lakia, mutta jakeen 5 lisää Daavid tuomioon itse. Mitä tämä lisäys hänestä osoittaa?
- Hiljaa vastattavaksi: Mieti, mistä synnistä sinä tuomitset muut kaikkein ankarimmin – lankeatko siihen ehkä itsekin?

### 12:7–12

- Jumala oli muinoin syyttänyt Saulia samasta synnistä kuin nyt Daavidia: *Sinä olet pitänyt halpana Herran sanan* (9). Kumpi oli syy, kumpi seuraus: johtiko lankeemus Raamatun halveksimiseen vai Raamatun halveksiminen lankeemukseen?
- Miten Daavidin synty ja sen seuraukset muistuttivat toisiaan (10–12)?
- Mitä olisi tapahtunut, jollei Herra olisi osoittanut koko kansan silmien edessä, että kuningas oli toiminut väärin (10–12)?
- Millaisia seurauksia aviorikoksesta tulee meidän aikamme perheisiin?

12:13. Lukekaa tämä jae molemmista käänöksistä.

- Millä eri tavoilla Daavid olisi voinut reagoida kuultuaan äskeiset Natanin sanat?
- Miksi Daavid sanoo tehneensä syntiä nimenomaan Herraa vastaan?
- Millä perusteella Herra voi antaa noin hirveät synnit Daavidille anteeksi ja peruuttaa lain määräämän kuolemantuomion?
- Missä tässä tekstissä on Jeesus?

PSALMI 51. Luetaan hiljaa. Jos aikaa ei enää ole, jätetään tämä psalmi kotiläksyksi.

- Mikä Daavidin synnintunnustuksessa on mielestänne koskettavinta?
- Mitä osoittaa se, ettei Daavid puhu tässä rukouksessa mitään syntinsä seurauksista eikä sen tuomasta häpeästä?
- Mikä tässä psalmissa on osoitusta Daavidin uskosta Jumalaan?
- Mitä uutta Daavid oli oppinut veriuhrista (9,18–21)?

## 11. SAMMUA KUOLEE, SALOMO SYNTYY (2. Sam. 12:14–31, Ps. 32:1–7)

**PSALMI 32:1–7.** Sana ”autuas” tarkoittaa ”ikionnellista”.

- Miten Daavidin elämä muuttui sen jälkeen, kun hän tunnusti Herralle syntinsä?
- Mitä Daavidilta olisi jäänyt oppimatta, jollei hän olisi langennut näin suuriin synteihin?
- Paavali ottaa juuri tämän psalmin esimerkiksi kuvatessaan jumalattoman vanhurskauttamista (Room. 4:6–). Mitä siis tarkoittaa, että Daavid oli nyt ”uskosta vanhurskas”?

**12:14–18.** Batseban lapsen nimi oli Sammua (2. Sam. 5:14)

- Miksi lapsen sairaus näyttää tulleen Daavidille yllätyksenä, vaikka Natan oli sen hänelle selvin sanoin ennustanut (14)?
- Mitä Batseba ehkä ajatteli pidellessään kuolemansairasta lasta sylissään?
- Mikä Daavidille oli kaikkein pahinta tuossa tilanteessa?
- Olisiko Daavidin pitänyt mielestänne olla Batseban vierellä tuon kauhean viikon ajan? Perustelkaa vastauksenne.
- Mikä oli pienen Sammua-vauvan elämän tarkoitus?

**19–23**

- Mitä Daavidin käytös Sammuan sairauden ja kuoleman aikana kertovat hänen Jumala-suhteestaan?
- Miksi Daavid halusi mennä ensimmäiseksi Herran huoneeseen lapsen kuoltua (20)?
- Mitä Daavidin palvelijat ja alamaiset ajattelivat nyt kuninkaastaan ja tämän lankeemuksesta?
- Lapsen piti kuolla, koska hänen isänsä oli saattanut Herran viholliset pilkkaamaan Herraa (14, vanha käänös). Millä tavalla lapsen kuolema tukki pilkkaajien suut?
- Koska Daavid oli saanut syntinsä anteeksi, ei tässä ollut enää kysymys synnin rangaistuksesta, vaan vain Taivaallisen Isän kurituksesta. Miten nämä kaksi asiaa eroavat toisistaan?

**24–25.** Jakeet luetaan molemmista käänöksistä.

Nimi Salomo tarkoittaa ”rauhan miestä” ja Jedidja ”Herran rakastamaa”. Batseba synnytti yhteensä neljä poikaa, joista yhdestä tehtiin Natanin kaima. Natanin ja Batseban ystävyys kesti ainakin seuraavat 20 vuotta, todennäköisesti heidän kuolemaansa asti.

- Millainen oli ehkä puolisoiden suhde tässä vaiheessa?
- Luuletteko, että Daavid oli kertonut Batseballe Natanin käynnistä ja hänen sanoistaan? Perustelkaa vastauksenne.
- Miksi Daavid pyysi Natanilta apua pikku Jedidjan kasvattamiseen?
- Mitä Batseballe merkitsi saada tutustua lähemmin Natanin kaltaiseen Herran profeettaan?
- Miettikää, miksi Jumala valitsi Poikansa esi-isäksi kaikista Daavidin jälkeläisistä nimenomaan Batseban pojan?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**26–31.** Jakeet luetaan hiljaa. Tähän loppuvat Daavidin valloitusodot.

**Lopuksi:** Uskovainen Uria sai Jumalalta ikään kuin korvauksen itselleen tehdystä vääryydestä päästessään mukaan Jeesuksen sukutauluun. Uudessa testamentissa Batseba näet tunnetaan ”Urian vaimona” (Matt. 1:6).

## 12. VÄENLASKU JA SEN SEURAUKSET (2. Sam. 24)

**Taustaa:** Tämä luku on sijoitettu Aikakirjoissa heti Rabban valloituksen jälkeen. Todennäköisesti väenlasku aloitettiinkin juuri sinä aikana, kun Daavid vielä eli synty omallatunnonaan. Kuningas halusi yhtäkkiä tietää Israelin sotakuntoisten ja työvelvollisten miesten lukumäärän (jae 9). Väenlaskuja oli pidetty aikaisemminkin, mutta ne olivat vaarallisia toimituksia, joiden yhteydessä oli maksettava lunnasmaksua (2. Moos. 30:11). Muistamme, että Herra oli luvannut Abrahamille yhtä paljon jälkeläisiä kuin taivaalla on tähtiä.

**1–9.** Aikakirjoissa jae 1 kuuluu: *Saatana nousi Israelia vastaan ja viekoitteli Daavidin toimittamaan Israelissa väenlaskun* (1. Aik. 21:1).

- Mitä 1. jakeen kaksi eri versiota voisivat tarkoittaa? Onko mielestänne mahdollista selittää väenlasku sekä Jumalan että Saatanan työksi?
- Miettikää, mistä motiiveista Daavid tässä tilanteessa toimi?
- Mikä voisi olla se asia, josta Herra vihastui noin pahoin omaan kansaansa?
- Mitä jae 3 osoittaa Joabista?
- Miksi Daavid ei kysynyt vielääkään Herran mielipidettä, vaikka hänellä oli arvontakivet käytettävissään?
- Verratkaa toisiinsa Juudan heimon ja yhdeksän Israelin heimon kokoa?

**10–14.** Koska väenlaskuun meni pitkä aika, ehti Batseban lapsi syntyä ja Natan käydä julistamassa kuninkaalle Jumalan tuomion. Tässä luvussa esiintyvä profeetta Gad oli ollut kuvioissa mukana jo silloin, kun Daavid pakeni Saulia vuorilla.

- Miksi Herra tahtoi asettaa Daavidin juuri tällaisen valinnan eteen?
- Punnitkaa noita kolmea vaihtoehtoa. Mikä niistä olisi ollut tuhoisin kansalle, entä Daavidille itselleen?
- Mitä jakeen 14 sanat osoittavat Daavidin jumala-suhteesta?

**15–19.** Araunan puimatanner sijaitsi silloisen Jerusalemin pohjoispuolella, Moria-vuoren tasaisella huipulla (2. Aik. 3:1). Puiminenhan tapahtui aina tuulisella ja tasaisella paikalla. 1. Aikakirja lisää kertomukseen tällaisen yksityiskohdan: *Kun Daavid nosti katseensa, hän näki Herran enkelin seisovan maan ja taivaan välillä kädessään paljastettu miekka, joka osoitti kohti Jerusalemiä. Silloin Daavid ja kansan vanhimmat, kaikki säkkikankaaseen pukeutuneina, heittäytyivät kasvoilleen maahan.* (1. Aik. 23:16).

- Miksi kansan johtajien synneillä on näin suuri vaikutus kansalaisten elämään?
- Mitä ajattelette Jumalan toiminnasta jakeessa 16?
- Mikä osoittaa, että Herralla oli valmis suunnitelma eikä hän toiminut sattumanvaraisesti? (16)?
- Miten Herran viha ja alttari kuuluvat yhteen?
- Miettikää, miksi tämän piti tapahtua juuri sillä samaisella Morian vuorella, jonne Isakin uhrialttarikin oli muinoin pystytetty?
- Millä tavalla Daavid osoittautui näissä jakeissa Poikansa Jeesuksen ennakkokuvaksi?

**20–25.** Koska kuninkaan sekeli painoi 13 g, niin 50 sekeliä = 650 grammaa hopeaa. Aikakirjojen mukaan Daavid maksoi kuitenkin Araunalle kokonaista 600 sekeliä (= melkein 8 kg) kultaa (1. Aik. 21:25). Eroa on selitetty niin, että ensin Daavid osti vain alttarin paikan, mutta myöhemmin koko mäen.

- Mikä on uhrin merkitys näiden jakeiden mukaan?
- Mitä ajattelette Daavidin käytöksestä näissä jakeissa?
- Aikakirjoissa kerrotaan, mitä Daavid sanoi ostettuaan Araunan puimatantereen: *”Tämä on Jumalan pyhäkön paikka.”* (1. Aik. 22:1). Miksi tulevan temppelin paikan piti löytyä juuri tällä tavalla?
- Samuelin kirjat (jotka olivat aluksi yksi ainoa teos) päättyvät tähän lukuun. Miettikää, miksi Samuelin kirjojen kirjoittaja halusi päättää historioteoksensa nimenomaan temppelin tontin löytymiseen?
- Aikakirjoissa kerrotaan: *Salomo alkoi rakentaa Herran temppelinä Jerusalemiin isänsä Daavidin määräämälle paikalle, jebusilaisen Araunan puimatantereelle Morian vuorelle, missä Herra oli ilmestynyt Daavidille.* (2. Aik. 3:1). Keskustelkaa vielä kerran 1. jakeen pohjalta, kenen tahto ja suunnitelma tässä kaikessa tapahtui?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Jeesus syntyi yhden väenlaskun aikana. Hänet tuotiin ”Araunan puimatantereelle” 40 päivän ikäisenä. Siellä hän kävi pääsiäisjuhliilla joka vuosi 12–vuotiaasta lähtien. Siellä hän myös huusi: ”Se on täytetty!” – samat sanat jotka Jumala sanoi tekstimme jakeessa 16: ”Jo riittää!” Golgata oli nimittäin temppelivuoren yksi osa.

### 13. SAULIN JÄLKELÄISTEN SURMA, DAAVIDIN SOTURIT (2. Sam. 20:23–21:22 ja 23:8–39)

**Taustaa:** Joosua oli vannonut Herran nimeen, että gibeonilaisten heimo saisi jäädä asumaan Israelin kansan keskuuteen. Saul oli kuitenkin halunnut puhdistaa maan kanaanilaisista, ja vainosi heitäkin. Tästä oli seurauksena kansallinen ”verivelka”, joka vaikutti jopa ilmastoon. (Mooseksen kirjojen mukaan viaton veri saastuttaa maan. Vrt. 4. Moos. 35:33.) Nyt gibeonilaiset piti siis saada peruuttamaan kirouksensa ja siunaamaan Israelia. Tämä tapahtuma on sijoitettu 2. Samuelin kirjan loppupuolelle, mutta aivan ilmeisesti se tapahtui jo paljon aikaisemmin.

#### 20:21–26

- Millaisia tehtäviä Daavidin valtakunnassa pidettiin tärkeinä?

#### LUKU 21

**21:1–6.** Jae 6 luetaan molemmista käännöksistä.

- Miksi Herran nimeen tehdyn lupauksen (vaikkapa avioliittolupauksen) rikkominen on näin suuri synti Herran mielestä?
- Millaisiin verivelkoihin ovat Euroopan valtiot itsensä saattaneet sadan viimeisen vuoden aikana? Millä tavalla nämä valtiot ovat joutuneet verivelkaansa maksamaan?
- Miettikää Suomen historiaa, millaisia verivelkoja sieltä löytyy? Mitä luulette niiden vaikuttavan Suomen tulevaisuuteen?

**21:7–10.** Ohranleikkueen ensimmäiset päivät osuivat huhtikuuhun, jolloin syysateiden tuloon oli aikaa vielä kuukausimääriä. (Ellei tässä sitten tarkoiteta jotain tavallisuudesta poikkeavaa sadekuuroa.) Nälänhätä loppui sateen tultua. Mutta silloin olivat kaikki muut Saulin jälkeläiset kuolleet paitsi Jonatanin poika.

- Luuletteko, että Rispa oli paikalla jo teloituksen aikana? Perustelkaa mielipiteenne.
- Mikä teki Rispan toiminnan hankalaksi päivällä, entä yöllä?
- Miettikää, missä tilassa ruumiit olivat parin kuukauden päästä.
- Mikä oli Rispan menettelyn pointti?

**21:11–14.** Saulin ja Jonatanin päättömät ruumiit oli haudattu noin 20 vuotta aikaisemmin Gileadin Jabekseen, Jordanin taakse. Seitsemän miehen kuolema tapahtui taas Saulin hallituskaukungin Gibeon lähellä olevalla vuorella (6). Katsokaa kartasta, miten pitkä matka noiden kahden paikkakunnan välillä oli.

- Miltä luulette tämän episodin tuntuneen Daavidista, hänhän tunsu hyvin ainakin Merabin?
- Mikä Rispan käytöksessä teki Daavidin vaikutuksen?
- Minkä signaalin kuninkaan toimeenpanemat hautajaiset antoivat Saulin jäljellä oleville sukulaisille?
- Nyt Daavid tiesi, että hänen nuoruudenystävänsä Jonatan oli päässyt kotiseutunsa multiin. Mitä tämä tieto hänelle merkitsi?
- Millainen jumala-kuva tästä kertomuksesta välittyy?

**21:15–22.** Nämä jakeet kertovat filistealaissotien aikana tapahtuneista uroteoista. Daavid oli taistellut ensimmäisen taistelunsa filistealaisen jättiläisen kanssa, ja niin hän taisteli viimeisenkin. Jae 19 mainitsee Goljatin, mutta Aikakirjat täsmäntävät, että kysymys olikin tämän veljestä Lahmista (1. Aik. 20:5).

- Miksi nämä uroteot on kirjoitettu Raamattuun?
- Toiminnan miehelle tulee yleensä kriisi siinä vaiheessa, kun hän tajuaa voimiensa hiipuvan. Mitä luulette – pystyikö Daavid ottamaan tämän asian Jumalan kädestä?
- Miten voimien hiipuminen muutti Daavidin elämää?

**23:8–39.** Jakeet luetaan hiljaa ja samalla alleviivataan tekstistä kaikki tutut nimet. Seuraavat kysymykset voi jättää esittämättäkin.

- Montako tuttua nimeä listasta löytyi?
- Mitä vihjeitä tekstistä löytyy sille, miten Daavid oli saanut osakseen miestensä horjumattoman uskollisuuden?
- Miettikää, miksi Joabia ei mainita tässä listassa?
- Mitä osoittaa se, ettei Urian nimeä ei raakattu koskaan pois tästä listasta? Miksi hän on siinä viimeisenä?)

**Lopuksi:** Jumala joutui kärsimään samat tuskat kuin Rispa: hänenkin Poikansa ”lävistettiin paaluihin”, että koko maailman verivelka saataisiin maksetuksi. Sekin velka, minkä Suomi on itselleen hankkinut väkivaltaisuudellaan ja aborteillaan.

## 14. TUSKA LAPSISTA ALKAA (2. Sam. 13)

**Taustaa:** Daavid oli siis jo yli 50-vuotias. Hänen vanhinta poikaansa Amnonia pidettiin yleisesti kruununperijänä. Amnon oli syntynyt Hebronissa ja oli siis parikymppinen nuorukainen. Hänen velipuolensa Absalom oli häntä vuoden, pari nuorempi ja Tamar vielä teini-ikäinen tyttönen.

**Huom.** Tämä raamattupiiri ei onnistu, jolleivät osanottajat osaa erottaa toisistaan Amnonin ja Absalomin nimeä.

**1–14.** Jakso luetaan hiljaa. Daavidin sukulaiset pyörivät koko ajan hovissa, esimerkiksi Jonadab, Daavidin veljenpoika ja Amnonin, Absalomin ja Tamarin serkku. Huomatkaa, että sisarusavioliitot oli kielletty Mooseksen laissa, mutta poikkeuksia löytyy ajalta, jolloin lakia ei vielä ollut annettu: esim. Abraham ja Saara.

- Mitä vaihtoehtoja on miehellä, joka on joutunut suunnattoman intohimon valtaan?
- Luuletteko että Tamar oli ensimmäinen nainen, johon Amnon rakastui tuolla tavalla? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä ajattelette Amnonin serkusta Jonadabista?
- Huomatkaa, että morsiamen neitsyys oli tuohon maailman aikaan naimisiin pääsemisen ehto. Mitä Jonadab ja Amnon ehkä ajattelivat Tamarin tulevaisuudesta punoessaan juoniaan?
- Miten Amnon aikoi selvittää tekonsa seurauksista isänsä ja Tamarin veljen edessä?
- Tamar sanoi ehdotuksensa jakeessa 13 luultavasti vain voittaakseen aikaa ja estääkseen raiskauksen. Mikä koko tilanteessa oli kaikkein kauheinta hänen kannaltaan (12–14)?
- Mitä yhteistä Amnonin synnillä oli hänen isänsä synnin kanssa?
- Mikä on se mekanismi, joka saa pojat toistamaan isiensä syntejä?

**14–22.** Luetaan hiljaa.

- Minkä psykologisen lainalaisuuden perusteella Amnonin vastenmielisyys Tamarin kohtaan on selitettävissä (15)?
- Miten Tamar olisi ehkä halunnut Amnonin tässä tilanteessa toimivan (16–17)?
- Miksi Tamar teki raiskauksesta julkisen, ks. jakeita 18–19?
- Mitä ajattelette Absalomin ja Daavidin reaktiosta (20–21)? Lukekaa jakeet molemmista käänöksistä.
- Miten Daavidin olisi mielestänne pitänyt toimia kuultuaan tyttärensä raiskauksesta?
- Mitä Absalomiin vaikutti se, että hänen isänsä painoi käytännössä koko tapauksen villaisella (22)?

**23–29** Absalomin ja Tamarin äiti oli Gesur-nimisen pienen kuningaskunnan prinsessa, ja hänellä oli varmaan eri uskonto kuin miehellään. Gesur löytyy kartalta Genesaretin järven koilliskulmasta. Tamar jäi asumaan veljensä kotiin, ja niinpä Absalom joutui katselemaan jatkuvasti sisarensa surullisia kasvoja. Myöhemmin Absalom antoi omalle tyttärelleen sisarensa nimen (2. Sam. 14:27).

- Mitä Absalomiin oli ehkä vaikuttanut se, että hän oli pakanaprinsessan poika?
- Miksi Absalom ei toiminut heti, vaan odotti kaksi vuotta (23)?
- Lampaitten keritsijäiset tehtiin talkootyönä ja niiden jälkeen pidettiin aina iloinen juhla. Miksi Absalom oli valinnut juuri tällaisen tilanteen kostonsa näyttämöksi?
- Miten on mahdollista, etteivät Daavid sen enempää kuin Amnonkaan haistaneet palaneen käryä (26–27)?

**30–39**

- Daavidilta oli kuollut jo yksi poika, pikku Sammu. Nyt hän luuli menettäneensä loputkin. Luuletteko, että Daavid muisti Natanin ennustuksen miekasta, joka ei koskaan väistyisi hänen suvustaan (30–31, vrt. 2. Sam. 12:10)?
- Miten Jonadab voi tietää, kuka oli kuollut ja kuka elossa (32–33)?
- Absalom pakeni äidinsänsä hoviin kolmeksi vuodeksi. Miten häntä siellä ehkä kohdeltiin?
- Millaisen puolen jakeet 36–37 Daavidista meille näyttävät?
- Missä tässä tekstissä on Jeesus?

**Lopuksi:** Emme voi tietää, mitä Amnonin sydämessä oli näiden kahden vuoden aikana tapahtunut. Voimme vain toivoa, että hän oli katunut syntejään ennen osallistumistaan noihin kohtalokkaisiin keritsijäisiin. Daavidilla oli surunsa keskellä rinnallaan Herra, jolle hän voi purkaa tunteitaan: *Minun sydämeni pakahtuu tuskasta; päästä minut ahdistuksistani. Katso minun kurjuuttani ja vaivaani, anna kaikki minun syntini anteeksi* (Ps. 25:17–18).



## 15. DAAVIDIN JA ABSALOMIN SOVINTO (2. Sam. 14)

**Taustaa:** Edellinen luku päättyi näin: *Aikaa myöten Daavidin suru Amnonin kuoleman vuoksi tasaantui ja hän alkoi leppyä Absalomille.* Ongelma oli vain se, että Amnonin murha olisi pitänyt rangaista, ja Mooseksen laki määräsi siitä kuolemantuomion. Kuninkaan olisi pitänyt toimia Israelin ylimpänä tuomarina.

**1–10.** Daavidille syntyi yhteensä 17 poikaa, joista tässä vaiheessa oli kuollut kolme (Sammua, Kilab ja Amnon. Ks. aakkosellinen nimiluettelo.) Pari nuorinta saattoi olla vielä syntymättäkin. Poikia oli siis hovissa toistakymmentä ja tyttäret päälle. Vaimojakin oli heitäkin yli kymmenen ja sivuvaimot päälle.

- Miettikää Daavidin perhe-elämää. Mitkä olivat lapsenkasvatuksen erityishaasteet noissa oloissa?
- Mitä Israelissa nyt ehkä ajateltiin kruununperimysjärjestyksestä?
- Miksi Joab ei puhunut Absalomista Daavidille suoraan, vaan järjesti tällaisen performanssin?
- Mitä yhteistä oli tekoalaisen naisen oletetun pojan ja Absalomien tilanteella?

### 11–24

- Mikä oli tekoalaisen naisen esimerkin pointti (12–17)?
- Millä tavalla nainen tulkitsi Jumalan armoa jakeessa 14?
- Miten Daavid osasi arvata, kuka tarinan oli keksinyt (18–20)?
- Olivatko nainen ja Joab mielestänne oikeassa siinä, mihin he pyrkivät? Perustelkaa vastauksenne.
- Miksi Joab reagoi jakeen 22 kuvaamalla tavalla?
- Mikä oli Absalomien asema kruununperimysjärjestyksessä hänen palattuaan Jerusalemiin?

**25–33.** Koska yksi sekeli kuninkaan painoa vastasi 13 grammaa, niin 200 sekeliä vastasi 2,6 kiloa. Tämän täytyy tarkoittaa, että hiukset oli käsitelty rasvalla, tai niihin oli lisätty koristeita, jotka tekivät ne erityisen painaviksi.

- Millainen oli Absalomien omanarvontunto ja mitkä seikat olivat siihen vaikuttaneet?
- Onko hyvä omanarvontunto mielestänne aina pelkästään hyvä asia?
- Millä eri tavoilla silmiinpistävän komea ulkomuoto voi vaikuttaa miehen elämään?
- Jakeessa 27 mainitaan Absalomien neljä lasta. Myöhemmin kuitenkin kerrotaan, ettei hänellä ollut yhtään poikaa (18:18). Millä tavalla luulette pienten poikien menetyksen vaikuttaneen Absalomien elämään?
- Mitä ajattelette tavasta, jolla Absalom hankki itselleen pääsyn kuninkaan eteen (29–32)?
- Daavid ei ollut nähnyt poikaansa viiteen vuoteen (13:38 ja 14:28). Mistä huomaamme, ettei tässä ollut kysymys mistään tuhlaajapojan vastaanotosta (33)?
- Miettikää, mikä Daavidin lastenkasvatuksessa oikein meni pieleen?
- Mitä luulette kansan ajatelleen siitä, että Absalomien rikos jäi lopulta rankaisematta?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Tällaisesta suvusta syntyi siis maailman Vapahtaja. Jumala ei kuitenkaan peruuttanut Daavidille antamaansa lupaa, vaikka näki sekä isän heikkouden että poikien jumalattomuuden. Sitä tarkoittaa Jumalan liittouskollisuus. *Mutta vaikka jotkut ovatkin olleet epäuskoisia, ei kai heidän epäuskonsa tee Jumalan uskollisuutta tyhjäksi* (Room. 3:3)?

## 16. ABSALOMIN KAPINA (2. Sam. 15)

**Taustaa:** Absalom oli nyt yli 30-vuotias ja hänen isänsä kuusikymppinen, vanheneva mies. Hevoset olivat uusinta uutta Israelissa. Daavid ei niitä itselleen koskaan hankkinut, vaan tyytyi ratsastamaan muulilla.

**1–6.** Kuvitelkaa, että joku Suomen ministereistä seisoi neljä vuotta Korkeimman oikeuden rakennuksen edessä ja sanoisi kaikille sisään pyrkiville, ettei siinä talossa jaeta oikeutta rehellisesti. (4 vuotta mainitaan jakeissa 7.)

- Millaisen imagon Absalom pyrki luomaan itselleen?
- Miksi Absalom ei tyytynyt odottamaan isänsä kuolemaa, vaan alkoi kaivaa maata tämän jalkojen alta?
- Mitä ihmisestä osoittaa se, jos hän halveksii omaa isäänsä ja haluaa tuhota hänet?
- Keitä olivat ehkä ne ihmiset, jotka kääntyivät sankarikuningastaan vastaan Absalomien halpahintaisten temppujen vaihtuudesta?
- Miten on mahdollista, ettei Daavid huomannut myyräntyötä, joka jatkui neljä vuotta hänen nenänsä edessä (7–9)?

**7–12.** Huomatkaa, että Absalom oli palannut mummolastaan Gesurista jo kuusi vuotta aikaisemmin.

- Mistä Daavidin olisi pitänyt tajuta, että jotain hämäräperäistä on tekeillä (7–9)?
- Miten Absalom hankki vaikutusvaltaisia kannattajia kapinalleen (11–12)?
- Ahitofel oli Daavidin ystävä ja ilmeisesti myös Batseban isoisä, jota pidettiin maan viisaimpana miehenä (1. Aik. 27:33). Mistä on osoitusta se, että noinkin viisas mies meni Absalomien puolelle?

**13–22.** Jerusalem sijaitsee vuorella, joten sitä oli helppo puolustaa piirittäjiä vastaan. Ruoka ja vesihuolto muodostivat kuitenkin vakavan ongelman. Kreetit ja pleetit olivat Daavidin ulkomaalaisia henkivartijoita. Ittai oli kotoisin Gatista, samasta filistealaisten kaupungista kuin Goljatkin. Hän oli jostain syystä joutunut hiljakkoin pakenemaan sieltä perheineen ja sotilaineen.

- Miksi Daavid ei ryhtynyt taistelemaan poikaansa vastaan, vaan lähti tätä pakoon (13–15)?
- Daavid oli paennut 10 vuotta Saulia pitkin vuoria. Mikä ero oli ollut sillä pakomatalla verrattuna tähän pakomatkkaan?
- Miten Daavid saattoi jättää turvattomat naiset pitämään huolta palatsistaan (16)?
- Koettakaa miettiä, mikä oli saanut Ittain kiintymään noin syvästi viholliskansan kuninkaaseen (17–22)?
- Mikä Ittain sanat osoittavat hänen uskostaan (21)?

**23–29.** Herran arkku oli Israelin armonväline, jonka kautta Jumala voitiin kohdata ja synty sovittaa. Muistamme, mitä tapahtui, kun israelilaiset veivät sen taistelutantereelle Elin aikaan (1. Sam. 4–6). Muistamme myös, miten suuren ilon raikuessa Daavid toi arkun Jerusalemiin.

- Ovatko Daavidin sanat jakeissa 25–26 mielestäsi uskon vai epäuskon ilmausta. Peruste vastauksesi.
- Mikä esti Daavidia tulemasta katkeraksi ja kapinoimasta Jumalaa vastaan tässä tilanteessa?

**30–37.** Husai oli ”ammattiltaan” kuninkaan ystävä (1. Aik. 27:33).

- Miksi Daavid peitti päänsä ja kulki avojaloin ylös Öljymäen rinteitä?
- Miksi Ahitofelin siirtyminen Absalomien puolelle oli Daavidille erityisen kova isku (31)?
- Miten Daavid suhtautui tässä vaiheessa valtaistuimeensa?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Jeesus kulki viimeisenä iltanaan Kidronin puron poikki ja ylös Öljymäen rinteitä mennessään rukoilemaan Getsemanen puutarhaan. Siellä hänet myös pidätettiin (Joh. 18:1–). Daavidin petti hänen poikansa, Jeesuksen myi hänen opetuslapsensa. Jos sinut on petetty ja jätetty, niin Vapahtajasi kyllä tietää, miltä sinusta tuntuu.

## 17. DAAVID PAKOMATKALLA (2. Sam. 16)

**Taustaa:** Kuninkaalla ei ollut edes aaseja tai ajopelejä, vaan hänen seurueensa täytyi kävellä. Batseban nuorimmat pojat olivat varmaan vielä pieniä. Matkaa Jerusalemita Jordanille oli noin 35 km, osaksi vuoristotietä. Yksi aasi voi kantaa noin 500 kg kuorman.

**1–4.** Mefiboset ja Siba, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Mefibosetin kunnianpalautuksesta oli kulunut toistakymmentä vuotta.

- Miten kauan Daavidin seurueelta ehkä kului 35 kilometrin taivaltamiseen?
- Miksi Siba tahtoi auttaa Daavidia, vaikka tämä oli ottanut häneltä Saulin omaisuuden ja antanut sen Mefibosetille (1–2)?
- Katsokaa, mitä Siba sanoo Mefibosetista jakeessa 3 ja miettikää, puhuuko hän totta vai valhetta. (Kuulostaako miehestänne uskottavalta, että Saulin rampa pojanpoika uskoi tuossa tilanteessa pääsevänsä kuninkaaksi?)

**5–14.** Saulin kuolemasta oli kulunut jo 30 vuotta. Abisai, ks. aakkosellinen luettelo. Bahurim sijaitsi Öljymäen itärinteellä.

- Jos joku on joskus haukkunut sinua päin naamaa kirosojen säestyksellä, niin tuliko mieleesi, että hän tekee sen Jumalan käskystä? Miksi, miksi ei?
- Mikä Daavidista ehkä tuntui pahimmalta, kun hän joutui kuuntelemaan Simein kirouksia?
- Olivatko Simein syytökset missään mielessä oikeutettuja (7–8)?
- Miten on mahdollista, ettei Simein pelännyt henkeään kohdellessaan kuningasta noin hävyttömästi?
- Mikä sai Daavidin vastaamaan Abisaille kuten hän vastasi jakeissa 10–12?
- Luuletteko, että Daavid olisi vastannut toisin, jollei Batseban ja Urian episodit olisi ollut? Perustelkaa vastauksenne.
- Mitä seurauksia siitä olisi ollut, jos Daavid olisi antanut Abisaille luvan katkaista Simeiltä kaula?
- Onko mielestänne mahdollista, että Herra todellakin olisi antanut Simeille tehtäväksi Daavidin kiroamisen? Perustelkaa vastauksenne.
- Jeesus käski meitä siunaamaan niitä, jotka meitä kiroavat (Luuk. 6:28). Mitä meille itsellemme tapahtuu, jos noudattamme hänen käskyään?

**15–19**

- Mikä sai Absalomin vakuuttumaan siitä, että Husai oli todellakin kääntänyt takkinsa (16–19)?
- Mitä erikoista oli Absalomin sanoissa Husaille jakeessa 17?

**19–23.** Mooseksen laki sanoo: ”*Kukaan ei saa ottaa vaimokseen äitipuoltaan eikä maata isänsä vaimon kanssa*” (5. Moos. 22:30). Ahitofel ei ollut vain Daavidin neuvonantaja, vaan myös tämän pitkäaikainen ystävä. Juuri hänestä Daavid ilmeisesti kirjoitti nämä sanat: *Vieläpä ystäväni, johon luotin ja joka söi minun pöydästäni, kääntyy kopeasti minua vastaan.* (Ps. 41:10,13). Huomatkaa, että Jeesus sovelsi itseensä tämän psalminkohdan, kun Juudas hänet kavalsi (Joh. 13:18).

- Kummanko ystävän menetys Daavidista ehkä tuntui traagisemmalta: Jonatanin vai Ahitofelin? Perustelkaa vastauksenne.
- Miksi Ahitofel arveli, että juuri isän sivuvaimojen luo meneminen saisi aikaan peruuttamattoman välirikon isän ja pojan välille (20–22)?
- Mitä luulette kansan ajatelleen Absalomin performanssista (22)?
- Kuinka moni tajusi, että katolla tapahtuva julkinen skandaali oli seurausta Daavidin omasta synnistä? Tajusiko Daavid itse sen?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**PSALMI 3:1–9.** Jos aikaa jää, keskustellaan tästä psalmista, jonka Daavid rukoili paetessaan Absalomia, mahdollisesti juuri pakomatkinsa ensimmäisenä yönä. Jollei aikaa jää, niin nämä jakeet luetaan raamattupiirin loppusanoiksi.

- Millainen Daavidin pakomatka olisi ollut, jollei hän olisi osannut vuodattaa tuskaansa Herran eteen?
- Missä kohtaa tässä psalmissa tulee mielestänne selvimmin ilmi Daavidin usko Jumalaan?
- Mikä jae tässä psalmissa lohduttaa eniten sinua itseäsi omassa ahdingossasi?

## 18. ABSALOMIN NEUVONANTAJAT (2. Sam. 17, Ps. 22)

**Taustaa:** Daavidin 12000 valiosoturia olivat kaikesta päätellen menneet Absalomien puolelle (1). Pakenevalla kuninkaalla oli turvanaan vain tuhatkunta miestä. Absalom ei kuitenkaan ollut mikään kokenut sotapäällikkö. Tilanne oli hänelle ihan uusi, ja siksi hän tarvitsi hyviä neuvoja. Ahitofel, ks. aakkosellinen nimiluettelo.

1–4

- Arvioikaa Ahitofelin ehdotusta. Mikä teki siitä erityisen hyvän Absalomien kannalta katsottuna (1–3)?

5–14. Sanonta ”Danista Bersebaan” tarkoittaa Suomen maantietoon sovellettuna ”Utsjoelta Hankoon”.

- Mitä Absalomista osoittaa se, ettei hän tyytynyt Ahitofelin hyvään neuvon, vaan halusi kuulla Husainkin mielipiteen (5–6)?
- Millä eri tavoilla Husai osasi ruokkia Absalomien turhamaisuutta?
- Mikä Husain kuvaamassa Daavidin tilanteessa oli täysin tosiasioiden vastaista (8–10)?
- Montako utopistista olettamusta sisältyy Husain sotasuunnitelmaan (11–13)?

15–23. Oli saman päivän ilta, kun Daavid oli paennut Jerusalemista. Kuvaus on kuin suoraan toimintaelokuvasta, ja niin elävästi kerrottu, että sen täytyy olla jonkun luvussa esiintyvän papin tai papinpojan silminnäkijäkertomus. Bahurim sijaitsi Öljämyäen itärinteellä.

- Miksi Samuelin kirjojen kirjoittaja otti historiateokseensa mukaan tällaisenkin jutun?
- Mikä sai yhden poikasen raportoimaan näkemänsä Absalomille – mitä tuo poika arveli siitä hyötyvänsä (18a)?
- Miksi bahurimilaisen talon emäntä riskeerasi henkensä ja perheensä hengen auttaessaan pappien pojat pakoon (18b–20)?
- Miten sinä olisit menetellyt tuossa tilanteessa, kun kukaan ei vielä tiennyt, kumpi osapuoli tulisi voittamaan sodan?
- 35 km päivämatkan jälkeen piti Daavidin ja hänen seurueensa lähteä ylittämään Jordania keskellä yötä. Mitä luulette vanhan kuninkaan miettineen joen kivillä liukastellessaan (21–22)?
- Miettikää eri syitä, miksi Ahitofel päätyi itsemurhaan (23)?

24–29. Jakeen 25 käsittelemme ensi kerralla.

- Katsokaa kartalta Mahanaim. Tällä paikalla patriarkka Jaakob kohtasi muinoin enkeleitä palatessaan omalta pakomatkaltaan ja pelätessään veljensä kosto (1. Moos. 32:1–2). Mitä yhteistä on Jaakobin ja Daavidin tilanteessa?
- Ammonilaisten kuningas Nahas, Sobin isä, oli ollut Daavidin liittolainen, mutta tämän poika Hanum oli ryhtynyt sotaan häntä vastaan ja hävinnyt sen. Mistä se on osoitusta, että hävinneen kansan prinssi tuli nyt auttamaan Israelin kuningasta (27a)?
- Makir oli sama mies, joka oli elättänyt Saulin poikaa Mefibosetia luonaan, kun kukaan muu ei tästä huolehtinut. Miettikää, mikä tekee ihmisestä tällaisen laupiaan samarialaisen?

**Psalmi 22:1–25.** Luetaan hiljaa.

Psalmissa 22 Daavid kuvaa elämänsä synkimpiä hetkiä. Mahdollisesti nämä jakeet on kirjoitettu hänen paetessaan poikaansa Absalomia. Jeesus lainasi Psalmin 22 ensimmäistä jaetta ristillä riippuessaan. Lukekaa psalmi hiljaa ja miettikää lukiessanne Daavidin tilannetta.

- Miten psalmin 22 voi soveltaa Daavidin pakomatkaan?
- Mitä tämä psalmi kertoo ristillä riippuvasta Jeesuksesta?
- Miten psalmissa 22 tulee näkyviin Daavidin ja hänen Poikansa usko Jumalaan?
- Mitä tämä psalmi sanoo sinulle henkilökohtaisesti?

**Lopuksi:** Jeesus tarvitsi Daavidin kirjoittamia psalmeja. Psalmtari oli hänen rukouskirjansa myös hänen elämänsä pahimpana päivänä. Daavidin suurin elämäntehtävä olikin ehkä se, että hän sai olla sepittämässä sanoja Poikansa suuhun. Tästä tehtävästä hän ei omana elinaikanaan mitään tiennyt. Jollei Daavid olisi kokenut kaikkea tätä tuskaa, ei hän olisi osannut kirjoittaa näitä psalmejakaan!

## 19. ABSALOMIN TRAAGINEN LOPPU (2. Sam. 18)

**Taustaa:** Jae 17:25 paljasti meille jotain uutta Daavidin sukupuusta: hänellä oli Serujan lisäksi toinenkin isosisko nimeltä Abigail. Daavidilla oli sisartensa kanssa yhteinen äiti mutta eri isä. Abigailin pojan Amasan nimi ei esiinny Daavidin soturien luettelossa, joten sotakokemusta hänellä tuskin oli. Siitä huolimatta Absalom teki Amasasta sotapäällikkönsä.

Daavid oli koko ikänsä vältellyt sisällissotaa kuin ruttoa, mutta nyt hänen oli pakko siihen ryhtyä. Hänen luokseen oli tässä vaiheessa kerääntynyt jo 3000 miestä, mutta Absalomin armeija oli silti moninkertainen hänen armeijaansa verrattuna. Vastapuolellakin taistelisivat nyt Daavidin entiset sotilaat. Jos Absalom voittaisi, niin Daavid, hänen vaimonsa ja lapsensa menettäisivät henkensä. Jos taas Daavid voittaisi, niin mitä Absalomille tapahtuisi?

**1–5.** Joab, Abisai ja Ittai, ks. aakkosellinen hakemisto.

- Millaiseen ristiriitatilanteeseen olisi jouduttu, jos Daavid olisi itsekin lähtenyt sotaan tuona päivänä?
- Onko mielestänne ymmärrettävää vai hämmästyttävää, että Daavid huolehti näin paljon sen poikansa turvallisuudesta, joka tahtoi hänet tappaa? Perustelkaa mielipiteenne.
- Mitä vaikutuksia sodan kulkuun saattoi olla sillä, että vastapuolen armeijan komentaja piti koettaa säilyttää hengissä?

**6–8.** Sotatannerta sanotaan tekstissämme ”Efraimin metsäksi”. Varsinainen Efraimin heimon alue sijaitsi kuitenkin Jordanin länsipuolella, ja tämä taistelu käytiin sen itäpuolella.

- Miten metsäisessä vuoristossa sotiminen eroaa avoimella kentällä sotimisesta?
- Mitä tarkoittaa sanonta: metsä nieli enemmän miehiä kuin miekka – mihin miehet kuolivat?
- Mitkä seikat vaikuttivat siihen, että Daavidin pienempi armeija pystyi voittamaan Absalomin suuremman armeijan?

**9–16.** Aikaisemmin meille on jo kerrottu, että Absalomilla oli harvinaisen paksu tukka, jonka hän leikkautti vain kerran vuodessa. Tammi on tiheäoksainen puu, jonka vahvat oksat eivät helposti katkea.

- Kuvitelkaa Absalomin tilannetta tammessa. Miksi hän ei pystynyt irrottamaan siitä itseään?
- Voitko sinä tuntea myötätuntoa Absalomia kohtaan tuossa tilanteessa? Miksi voit, miksi et voi?
- Emme tiedä, miten kauan Absalom riippui tammessa. Mitä mies mahtoi tuossa tilanteessa ajatella elämästään, kuolemastaan, isästään jota vastaan oli noussut, siskostaan joka oli raikattu, pojistaan jotka olivat kuolleet?
- Miten Joab uskalsi uhmata Daavidin käskyä, vaikka muut sotilaat pitivät Absalomin vahingoittamista ”petoksena kuningasta kohtaan”? (10–13. Jae 13 luetaan molemmista käännöksistä.)
- Mihin Absalom loppujen lopuksi kuoli (14–15)?
- Oliko Absalom mielestänne yksin syyppää omaan kohtaloonsa? Miksi, miksi ei?

**17–18.** Historioitsija Josefus kertoo, että Absalomin muistomerkki sijaitsi Jerusalemin kupeessa vielä ajanlaskumme alussa. Jeesuskin siis näki sen. Nykyinen Absalomin hautarakennus Jerusalemissa ei ole aito.

- Miksi Joab tahtoi haudata Absalomin metsään suuren kiviröykkiön alle, eikä jättänyt häntä isänsä haudattavaksi?
- Absalom oli kuollessaan enintään 40-vuotias. Miksei hän ollut hankkinut lisää poikia, vaan rakentanut heidän sijastaan itselleen muistomerkin (18)?
- Mitä luulette Jeesuksen ajatelleen, kun hän kulki sukulaisensa Absalomin muistomerkin ohitse?

**19–32.** Jae 33 on uudessa käännöksessä 19. luvun 1. jae. Käsittelemme sen ensi kerralla.

- Miksi Joab tahtoi estää papin poikaa viemästä sanomaa Daavidille, ja antoi tehtävän afrikkalaiselle orjalle (19–23)?
- Millaista uskon taistelua Daavid kävi sillä aikaa, kun muut miehet olivat sodassa?
- Miten Daavid voi olla noin kiintynyt poikaan, joka oli tappanut veljensä, häpäissyt isänsä ja uhkasi nyt tämän henkeä?
- Onko Daavidin isänrakkaus mielestänne erityisen voimakasta, vai toimisivatko kaikki isät vastaavassa tilanteessa samalla tavalla?
- Missä kaikissa suhteissa Daavid muistuttaa tuhlaajapojan isää Jeesuksen vertauksessa (24–32)?

**Lopuksi:** Tämä luku on Vanhan testamentin kaunein ja traagisin kuvaus isänrakkaudesta. On turvallista tietää, että meilläkin on Taivaallinen Isä, joka rakastaa meitä samalla tavalla kuin Daavid rakasti Absalomia. Hänen rakkauttaan ei vähennä se, miten paljon olemme häntä vastaan rikkoneet. Taivaallinen Isämme oli valmis luopumaan jopa ainoasta Pojastaan, että saisi meidät viedyksi luokseen taivaan kotiin.

## 20. DAAVID PALAA JERUSALEMIIN (2. Sam. 19)

**Taustaa:** Kymmenkunta vuotta on nyt kulunut siitä, kun Tamar raiskattiin, ja suuret surut lasten tähden alkoivat Daavidin elämässä. Nyt kuningas on jo yli 60-vuotias.

1–4. Uuden käännöksen 1. jae vastaa vanhan käännöksen jaeetta 18:33. Seuraamme tässä uuden käännöksen jaejakoa.

- Mikä Daavidista tuntui ehkä pahimmalta tuossa tilanteessa?
- Miettikää, miten Daavid olisi reagoinut, jos Absalom olisi voittanut sodan? Entä jos hänet olisi tuotu vankina isänsä eteen?
- Mitä ajattelette kuninkaasta, joka osoittaa tuolla tavalla tunteensa koko kansan nähden (1)?
- Mitä Daavidin vaimot ja lapset miehensä/ isänsä huudosta ehkä ajattelivat?
- Miten Daavidin sotilaat olivat ehkä odottaneet kuninkaansa käyttäytyvän (3–4)?

5–9a

- Mitä Joabista osoittaa se, että hän meni nuhtelemaan kuningasta tapettuaan tämän pojan?
- Oliko Joab mielestänne oikeassa vai väärässä siinä, mitä hän sanoi (7)?
- Miettikää, mikä sai Daavidin tottelemaan Joabia?

9b–15. Tässä on kysymys niistä miehistä, jotka olivat asettuneet kapinassa Absalomien puolelle. He tulivat sekä pohjoisen Israelin että eteläisen Juudan heimoista. Daavid asui yhä Mahanaimissa Jordanin takana. Amasa, ks. aakkosellinen nimiluettelo.

- Miksi Daavid ei marssinut suoraa päätä Jerusalemiin ja istuutunut taas valtaistuimelleen?
- Mikä oli Absalomien puolelle asettuneiden sotilaiden ongelma tässä tilanteessa (9b-11)?
- Mitä Daavid halusi osoittaa sotajoukoilleen valitsemalla uudeksi kenraaliksi nimenomaan Amasan? (14)?
- Millä tavalla Daavid sai aikaan sen, että hänet toivotettiin tervetulleeksi Jerusalemiin (15)?

17–31. Teksti luetaan hiljaa ajan säästämiseksi. Simej ja Siba, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Muistamme, että Saulkin oli ollut benjaminilainen.

- Edellisen kerran kuningas oli perheineen kulkenut Jordanin yli keskellä yötä, kenenkään auttamatta. Miksi häntä piti nyt olla kuljettamassa yli tuhat ihmistä (16–19)?
- Oliko Simejin katumus mielestänne aitoa (19b-21)?
- Varmaan 99 sadasta tuon ajan kuninkaasta olisi toiminut toisin kuin Daavid. Mikä sai Daavidin armahtamaan miehen, joka oli kiroillut häntä hänen hätänsä hetkellä (22–24)?
- Kumpi näistä kahdesta todennäköisesti valehteli: Siba vai Mefoboset? Perustele mielipiteesi (25–31).
- Mitä ajattelet Daavidin tuomiosta tässä asiassa (30)?

32–40. Teksti luetaan hiljaa. Barsillai, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Kimham oli ilmeisesti hänen poikansa.

- Miettikää, miksi juuri Barsillain käytös teki Daavidiin niin suuren vaikutuksen, että hän muisteli tämän hyvää työtä vielä kuolinvuoteellaankin?

41–44

- Mitä osoittaa se, että Juudan ja Israelin miehet kiistelivät kuin pikkulapset kuninkaan suosiosta, vaikka juuri äsken olivat nousseet kapinaan häntä vastaan?
- Miettikää, oliko Daavidin helppo vai vaikea unohtaa näiden miesten uskottomuus ja antaa heille anteeksi. Perustelkaa mielipiteenne.
- Luuletteko, että maailmassa oli edes yksi ihminen, jonka Daavid tiesi rakastavan itseään täysin pyyteettömästi? Jos oli, niin kuka se oli?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Tuhat vuotta myöhemmin toivotettiin Jerusalemiin tervetulleeksi Daavidin Poika hoosianna-huutojen säestyksellä. Daavidin Poikaan suhtauduttiin kuten Daavidiinkin: ensin huudettiin hurraata, sitten huudettiin ristille.

## 21. DAAVIDIN VIIMEINEN SOTA JA VIIMEINEN PSALMI (2. Sam. 20, 23:1–7)

**Taustaa:** Daavid oli hallinnut kansaansa 30–40 vuotta. Hän oli valloittanut hyvän pääkaupungin, tuonut sinne Jumalan arkun, taistellut maalleen turvalliset rajat ja toiminut kansansa vanhurskaana tuomarina. Daavidista ei voi sanoa muuta kuin että hän oli hyvä kuningas. Kuitenkin hänellä oli paljon vastustajia, jotka kääntyivät vielä kerran häntä vastaan.

### 1–3

- Miltä luulette Seban huudon kuulostaneen Daavidin korvissa (1)?
- Mistä se on osoitusta, että kymmenen heimon miehet saattoivat kääntyä vanhaa kuningastaan vastaan vielä tässäkin vaiheessa (2)?
- Mitä yhtymäkohtia on Daavidin ja Jeesuksen välillä tässä tilanteessa?
- Miltä Daavidista ehkä tuntui palata Jerusalemiin, josta hän oli kuukautta paria aikaisemmin lähtenyt itkien poikaansa pakoon?
- Miksi Daavid halusi eristää sivuvaimonsa muusta maailmasta koko loppuiäkseen? Onko ehdotuksia, miten muuten hän olisi voinut menetellä heidän kanssaan (3)?

**4–13.** Amasa, Abisai ja Joab, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Lopulta Daavid aikoi syrjäyttää Joabin ja tehdä toisen siskonsa pojasta kenraalin.

- Mitä ongelmia kenraalin vaihtoon olisi sisältynyt? Entä mitä hyötyä siitä olisi voinut olla Daavidin puolueelle (4–5)?
- Miksi Joab ei marssinut kuninkaan eteen ja protestoinut julkisesti sitä, että kuningas aikoi ottaa sotapäälliköksen Absalomon puolella taistelleen miehen?
- Miksi Daavid laittoi seuraavaksi asialle Abisain, Joabin veljen (6–7)?
- Mikä Amasan murhassa oli mielestäsi erityisen halpamaista (8–10)?
- Nyt kuninkaan uusi kenraali ja sisarenpoika makasi tapettuna keskellä tietä. Mikä sotilaita järkytti erityisen paljon siinä tilanteessa (11–13)?

**14–22.** Luetaan hiljaa. Bet-Maaka sijaitsee siis Pohjois-Israelissa.

- Miettikää, miksi yksikään mies ei ollut keksinyt tuota oivaa suunnitelmaa?
- Jos naiset olisivat saaneet olla sotien suunnittelussa mukana, niin luuletteko, että maailmanhistoria olisi ollut toisennäköinen?
- Miksi tämä tapaus on kirjoitettu Raamattuun?
- Luuletteko, että Daavid ja Joab keskustelivat keskenään Amasan kuolemasta. Perustelkaa vastauksenne (22b).
- Daavidin sisällissodat päättyvät tähän. Jäljellä olevina vuosinaan vanha kuningas saa keskittyä kokoamaan temppelein rakennustarvikkeita. Mitä luulette, olivatko ne vuodet onnellista aikaa, vai varjostiko niitä lasten menetys siinä määrin, ettei Daavid pystynyt iloitsemaan elämästään? Perustelkaa vastauksenne.
- Millainen oli ehkä Joabin tilanne hovissa tästä lähtien?

**LUKU 23:1–7.** Nämä sanat ovat Daavidin testamentti pojalleen Salomolle ja kaikille tuleville jälkeläisilleen, jotka hallitsivat Jumalan kansaa. Jae 1 saattaa olla muiden lisäämä luonnehdinta psalmin tekijästä.

- Missä suhteessa jakeen 2 sanat pitivät paikkansa Daavidin elämässä?
- Mitä Daavid tahtoi ennen kaikkea saada sanotuksi tuleville kuninkaille (3–4)?
- Mitä jakeet 3–4 ennustivat Jeesuksesta?
- Lukekaa jae 5 molemmista käännöksistä. Mitä Jumalan kanssa solmittu liitto merkitsi vanhalle Daavidille (5)?
- Sovella jae 5 siihen kasteen liittoon, jonka Jumala on solminut sinun ja sukulaistesi kanssa. Mitä tämä jae niin luettuna sinulle sanoo?
- Lukekaa jakeet 6–7 molemmista käännöksistä. Mitä yhteistä on kelvottomilla hallitsijoilla ja orjantappuroilla/ ohdakkeilla?

**Lopuksi:** Jeesukselle pistettiin päähän orjantappurakruunu, vaikka hän oli hallinnut kansaansa vanhurskaasti ja Jumalan pelossa. Varmaan roomalainen sotilas varustautui raudalla ja keihäänvarrella lähtiessään sitä hänelle vääntämään. . .

## 22. DAAVIDIN VOITTOLAULU (2. Sam. 22)

**Taustaa:** Jotkut arvelevat, että Daavid runoili voittolaulunsa jo 30-vuotiaana, kun hänet voideltiin Juudan kuninkaaksi. Ehkä on kuitenkin todennäköisempää, että hän runoili sen voitettuaan viimeisen sotansa yli 60-vuotiaana. Psalmien kirjassa tämä voittolaulu on numero 18.

### 1–7

- Miettikää, miksi Daavid tahtoo kuvata Herraa, kuten jakeisiin 2–3 on kirjoitettu?
- Minkä luonnehdinta Jumalasta jakeissa 2–3 tuntuu sinusta läheisimmältä?
- Mitä jakeet 4–7 kertovat meille Daavidin Jumala-suhteesta?
- Mitä tarkoittaa, kun sanotaan, että Herra kuuli Daavidia ”temppelistänsä” (7)?

### 8–20

- Mitä yllättävää on siinä tavassa, miten Herra toimii kuullessaan lapsensa avunhuudon?
- Mitkä kaikki luonnonvoimat Herra mobilisoi pelastamaan vaikeuksiin joutunutta lastaan?
- Kuinka Daavid voi sanoa jakeen 20 sanat kaiken kokemansa jälkeen?
- Uskotko, että sinun rukouksesi pistävät liikkeelle tällaiset mahtavat voimat? Miksi uskot, miksi et?
- Miksi Jeesusta ei pelastettu ”suurista vesistä”, kuten Daavid? Huomatkaa, että ristiinnaulittu kuoli tukehtumalla aivan kuten hukkuvakin.

### 21–27

- Miettikää, onko Daavid voinut kirjoittaa nämä jakeet lankeemuksensa jälkeen?
- Jos Daavid sepitti tämän rukouksen ennen Batsebaa, niin mikä läksy hänellä oli vielä oppimatta?
- Jos Daavid rukoili näillä sanoilla langettuaan huoruuteen ja murhaan, niin millä perusteella hän piti itseään vanhurskaana?
- Miksi Jeesusta ei palkittu hänen vanhurskautensa mukaan, ja miksi jakeita 26–27 ei sovellettu häneen?

### 28–43

- Miten nöyryys tulee ilmi Daavidin elämässä (28)?
- Mitä jakeet 29–30 sanovat sinulle sinun tämänhetkisestä tilanteestasi?
- Mitä Jumalan sana merkitsi Daavidille hänen pitkän elämänsä aikana (31)?

### 32–43

- Millä tavalla Herra oli auttanut Daavidia sodassa (32–37)?
- Verratkaa jakeita 38–43 Jeesuksen sanoihin: *Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu* (Matt. 26:52)? Huomatkaa, että Jeesus sanoi nämä sanat ihmiselle, joka koetti puolustaa häntä – Jeesusta – pidätystilanteessa.

**44–51.** Muistamme, että ”voideltu” on hepreaksi Messias ja kreikaksi Kristus (51).

- Ajatelkaa, mitä kaikkea Daavid oli elämässään joutunut kokemaan. Mitä nämä jakeet kertovat hänen uskostaan?
- Mitä nämä jakeet sanovat Jeesuksesta?
- Miten näitä jakeita voidaan soveltaa kristilliseen kirkkoon ja sen tehtävään?
- Millaista Daavidin elämä olisi ollut, jollei hän olisi osannut pukea ilojaan ja surujaan psalmi-rukouksiksi ja lauluiksi?

**Lopuksi:** Voittopsalmi katsoo tulevaisuuteen – Daavidin Poikaan, joka olisi vanhurskaampi kuin hänen isänsä Daavid oli ollut. Kaikki nämä Daavidin rukoukset kuultiin hänen Poikansa tähden. Sinäkin saat uskoa, että rukouksesi saavat aikaan näin valtavia asioita silloin, kun rukoilet ne temppeliin päin kääntyneenä eli Jeesuksen nimessä (7).



## 23. KRUUNUNPERIJÄ RATKEAA (1. Kun. 1)

**Taustaa:** Daavid oli nyt heikko, mutta ei sentään vielä kuolemaisillaan. Kun vertaamme 1. Kuningasten kirjan alkulukuja 1. Aikakirjan loppulukuihin, niin huomamme, että kuninkaalla oli vielä vuosi pari elinaikaa jäljellä. Daavid tiesi jo, että Herra oli määrännyt Salomon hänen kruununperijäkseen, mutta ilmeisesti hän ei ollut levittänyt tätä tietoa laajemmalti (1. Aik. 28:5–7).

### 1–4

- Miksi kukaan kymmenestä vaimosta ja lukuisista sivuvaimoista ei kelvannut vanhan Daavidin jalkojen lämmittäjäksi, eipä edes Batsaba, joka oli tässä vaiheessa vasta noin 40-vuotias?
- Miettikää, miksi Daavid ei harrastanut seksiä Abisagin kanssa?
- Mistä Daavid ja Abisag ehkä juttelivat maatessaan samassa sängyssä päivästä toiseen, viikosta toiseen?
- Millaisia olisivat Daavidin viimeiset vuodet olleet, jos hänellä olisi ollut vain yksi vaimo?

**5–10.** Daavidilla oli jäljellä vielä 13 poikaa, joista vanhin oli Adonia, hänkin iältään jo nelissä kymmenissä. Hänen ja Salomon välissä oli vähintään kaksi poikaa. Salomo oli vasta 18-vuotias. Huomatkaa, että hänen kasvatuksestaan oli vastannut osaltaan myös profeetta Natan.

- Miettikää, miksi Daavid viivytteli kruununperillisen julkista nimitystä vuodesta toiseen?
- Jae 6 luetaan molemmista käänöksistä. Mitä ”vapaa kasvatus” oli Adoniale tehnyt?
- Mistä käy ilmi, ettei Adonia kunnioittanut vanhaa isäänsä eikä edes pelännyt häntä?
- Miettikää, miksi kenraali Joab ja ylipappi Abjatar/ Ebjatar ryhtyivät hommaamaan Adoniaa valtaistuimelle?
- Mitä osoittaa se, etteivät profeetta Natan ja suurin osa Daavidin urhoja ryhtyneet kannattamaan Adoniaa?

**11–31.** Jakso luetaan hiljaa. Daavidin Batsaballe vannomasta valasta ei ole tähän mennessä Raamatussa mainittu mitään.

- Onko totta, että Salomo ja Batsaba joutuivat tässä tilanteessa hengenvaaraan (12, 21)? Perustele vastauksesi.
- Millaisilta Daavidin ja Batsaban keskinäiset välit mielestänne vaikuttavat?
- Miltä Batsabasta tuntui ehkä se, että Abisag sai olla kuninkaan huoneessa yötä päivää, myös hänen läsnä ollessaan (15)?
- Mitä ajattelette vanhan kuninkaan uskosta, joka tulee ilmi jakeessa 29? Muistakaa, mitä kaikkea tämä oli joutunut pitkän elämänsä aikana kokemaan?

**32–40.** Jakso luetaan hiljaa. Benaja, ks. aakkosellinen nimiluettelo.

- Miksi näiden kruunajaisten piti tapahtua mahdollisimman nopeasti?
- Koettakaa etsiä mahdollisimman monta eroa Adonian kruunajaisten ja Salomon kruunajaisten väliltä?
- Mistä on osoitusta se, että kansa otti 18-vuotiaan Salomon kruunauksen vastaan näin suurella riemulla (40)?

**41–53.** Alttarin sarviin sai tarttua vain sellainen ihminen, jota syytettiin olemattomasta rikoksesta. Silloin häntä ei voitu surmata, ennen kuin asia oli tutkittu.

- Mitä ajattelette 18-vuotiaan kuninkaan käytöksestä hallituskautensa ensimmäisessä kriisitilanteessa?
- Olisiko Salomolla mielestänne ollut oikeus tappaa Adonia ja hänen kannattajansa?
- Joku silminnäkijä on aivan selvästi kirjoittanut tämän kertomuksen. Kehen tässä luvussa esiintyvään henkilöön osuu teidän arvauksenne?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Daavidin nimi esiintyy Raamatussa useammin kuin kenenkään toisen nimi – 966 kertaa. Se löytyy vielä Raamatun viimeiseltä lehdeltäkin: *Minä, Jeesus... olen Daavidin juurivesa ja hänen suvustansa, se kirkas kointähti* (Ilm. 22:16\*).

## 24. DAAVIDIN KUOLEMA (1. Kun. 2)

**Taustaa:** Pari vuotta on kulunut edellisestä. Daavid on noussut vielä vuoteeltaan ja suorittanut vallanvaihtoon liittyvät järjestelyt. Salomo on toistamiseen asetettu kuninkaan virkaan juhlallisina menoin, tuhansien teurasuhrien kera (1. Aik. 28–29). Hänet on myös naitettu 19-vuotiaana poliittiseen avioliittoon. Daavid on antanut päämiesten edessä pojalleen tehtäväksi tempelin rakentamisen.

**1–4.** Daavid hyvästelee Salomon, kuten Mooses aikoinaan hyvästeli Joosuan. Sanatkin ovat samat: ”*Ole luja ja ole mies!*” Molempien työ jäi kesken, ja seuraajan piti saattaa se loppuun.

- Mikä on pätkinänkuoressa se asia, jonka Daavid koettaa saada pojalleen sanotuksi?
- Mitä huomaamme Daavidin suhteesta Jumalan Sanaan?
- Katsokaa näistä jakeista, mikä oli Daavidin elämän tärkein asia?

**5–9.** Simei ja Barsillai, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Heistä on kerrottu luvuissa 2. Sam. 16 ja 19.

- Mitä viimeiset sanat osoittavat ihmisen elämästä, ja mitä ne osoittivat Daavidin elämästä?
- Daavid on nyt jättämässä valtakuntansa hallinnon parikymppisen poikansa käsiin. Voisiko hänen motiivinsa olla jokin muukin kuin kosto, kun hän puhuu Joabin ja Simein rankaisemisesta (5–6 ja 8–9)? Mikä muu se voisi olla?
- Jos Daavidin ainoa motiivi oli kosto, mitä se hänestä osoittaa?
- Miettikää, miksi Daavid muisti kaikista ihmisistä juuri Barsillain hyvät työt?

**10–12.** Daavid oli hallinnut vuosina 1011–971. Häntä ei haudattu Betlehemiin sukunsa hautaan, vaan siihen osaan Jerusalemiä, jota kutsuttiin Siionin vuoreksi. Huomatkaa, että Pietarin mukaan kaikki tunsivat tuon hautapaikan vielä ajanlaskumme alussa, kun se oli jo tuhat vuotta vanha (Apt. 2:29).

- Oliko Daavid mielestänne enemmän sankari vai enemmän syntinen? Perustelkaa kantanne.
- Miettikää, miksi Raamattu nimittää jatkossa Daavidia yhä uudelleen ”Jumalan mielen mukaiseksi mieheksi”?
- Mikä on ollut sinulle itsellesi Daavidin elämäkerran tärkein opetus?

**13–25.** Luetaan hiljaa. Abisagia pidettiin Daavidin sivuvaimona, vaikkei heidän välillään ollutkaan seksisuhdetta. Sivuvaimon perijästä tuli yleensä myös kruununperijä. Vetäjä lukee jakeen 1. Kun. 1:52.

- Mitä mieltä olet: tavoitteliko Adonia valtaistuinta vai eikö tavoitellut? Perustele kantasi.
- Millainen oli nuori Salomo hallitsijana verrattuna isäänsä?

**26–35.** Luetaan hiljaa. Abjatar/Ebjatar ja Benaja, ks. aakkosellinen nimiluettelo. Israelissa pappeja ei yleensä voitu erottaa virastaan. Benaja ja Joab olivat vanhoja armeijakavereita vuosikymmenten takaa. Jumalan laki langetti kuitenkin kuolemanrangaistuksen murhasta, ja siihenhän Joab oli syyllistynyt kaksikin kertaa.

- Mitkä seikat näyttävät viittaavan siihen suuntaan, että Adonia todellakin oli suunnitellut vallankaappausta?
- Miten Abjatar, Daavidin pappi puolen vuosisadan ajalta, saattoi kääntyä tämän valitsemaa kruununperijää vastaan (26–27)?
- Mitä luulette tuon vanhan kenraalin, Joabin, miettineen viimeisinä hetkinään?
- Miettikää Salomon lapsuutta ja nuoruutta. Miksi hänellä ei ollut ollenkaan sitä pikkuvelikompleksia, josta Daavid oli kärsinyt koko ikänsä?

**36–46.** Luetaan hiljaa. Kuninkaan kiroamisesta langettaa laki kuolemantuomion. Huomatkaa, ettei Salomo ollut aluksi toteuttanut isänsä viimeistä käskyä kirjaimellisesti.

- Miksi Salomo pisti Simein kotiarestiin?
- Mitä osoittaa se, ettei Simei pysynyt kotiarestissa?
- Mitä olisi ehkä tapahtunut, jos Salomo olisi toiminut toisin Adonian, Joabin ja Simein suhteen?
- Missä tässä luvussa on Jeesus?

**Lopuksi:** Paavali sanoo Daavidista Roomalaiskirjeessä näin: *Myös Daavid ylistää autuaaksi sitä ihmistä, jolle Jumala lukee vanhurskauden ilman tekoja: ”Autuaat ne, joiden rikokset ovat anteeksi annetut ja joiden synnit ovat peitettyt! Autuas se mies, jolle Herra ei lue syntiä!” (Room. 4:6–8\*).* Daavid ei siis suinkaan ollut autuas sen perusteella, mitä hän teki, vaan sen perusteella, mitä hän uskoi. Uskonvanhurskaus oli tärkein asia Daavidin elämässä, ja siitä ennen kaikkea pitää meidänkin hänet muistaa.

## Toisen Samuelin kirjan henkilöt aakkosjärjestyksessä

**ABJATAR/EBJATAR** Ylimmäinen pappi, Eelin sukua.

**ABIGAIL** Daavidin isosisko äidin puolelta. Serujan kokosisko. Amasan äiti. (1. Aik. 2:16–17).

**ABISAI** Daavidin isosisko Serujan poika. Joabin ja Asaelin veli.

**ABNER** Saulin ja myöhemmin hänen poikansa Isbosetin sotapäällikkö, jonka Joab murhasi. Abner oli myös Saulin serkku.

**ABSALOM** Daavidin 3. vanhin poika, jonka äiti oli pakanaprinsessa Maaka. Absalom kosti sisarensa raiskauksen, läksi maanpakoon, palasi Jerusalemiin ja nousi kapinaan isäänsä vastaan. Kuoli taistelussa Joabin surmaamana.

**ADONIA** Daavidin 4. vanhin poika, syntynyt Hebronissa. Tavoitteli kruunua 1. Kuningasten kirjan alussa.

**AHIMAAS** pappi Sadokin poika, joka toimi viestinviejänä Absalomien kapinan aikaan.

**AHITOFEL** Daavidin ystävä ja neuvonantaja, Israelin viisain mies, Batseban isoisä. Kääntyi Daavidia vastaan Absalomien puolelle.

**AMASA** Daavidin sisaren Abigailin poika, jonka Absalom nimitti sotapäälliköksi. Häntä ei mainita Daavidin sankarien yhteydessä, joten hän ei ollut kokenut soturi.

**AMNON** Daavidin vanhin poika. Syntynyt Hebronissa isän ollessa n. 30–vuotias.

**ASAEL** Daavidin isonsiskon Serujan poika. Joabin ja Abisain veli. Abner, Saulin ja hänen poikansa sotapäällikkö, tappoi Asaelin taistelussa.

**BARSILLAI** Vanha ja varakas tilanomistaja, joka ruokki Daavidia tämän paetessa Absalomia.

**BENAJA** Daavidin ulkomaalaisen henkivartiokaartin, kreettien ja pleettien, päällikkö, joka kuului Juudan sukukuntaan. Hänet mainitaan myös yhtenä Daavidin kolmesta urheimmasta sankarista.

**EBJATAR/ABJATAR** Ylimmäinen pappi, Eelin sukua. Liittyi Daavidiin pian tämän paettua Saulin hovista ja palveli häntä viisi vuosikymmentä. Saul tappoi kaikki Ebjatarin sukulaiset. Ebjatarilla oli poika nimeltä Jonatan.

**GAD** Daavidin 1. profeetta, joka liittyi häneen jo sissivuosina.

**HANUN** Ammonilaisten kuningas, joka häpäisi Daavidin lähettiläät. Hanunin isä Nahas oli ollut Daavidin liittolainen.

**HUSAI** ”Kuninkaan ystävä”, joka pysyi Daavidille uskollisena. Soluttautui Absalomien hoviin vakoilemaan tilannetta.

**ISBOSET** Saulin neljäs poika, ainoa joka jäi eloon isänsä kuoleman jälkeen. Israelin kuninkaana 2–7 vuotta. Aikakirjoissa häntä kutsutaan myös Isbaaliksi. 1. Aik. 8:33.

**ITTAI** Ulkomaalainen upseeri ja Daavidin uskollisin kannattaja. Kotoisin Gatista, samasta filistealaisten kaupungista kuin Goljatkin. Ittai oli jostain syystä joutunut pakenemaan maastaan 600 soturinsa kanssa.

**JOAB** Daavidin isonsiskon Serujan poika. Abisain ja Asaelin isovelji. Daavidin armeijan komentaja Jerusalemin valloituksesta lähtien.

**JONADAB** Daavidin veljenpoika, Absalomien kaveri. Asui hovissa.

**JONATAN** Kaksi henkilöä: 1) Daavidin sydänystävä, Saulin poika, joka kuoli sodassa isänsä kanssa. 2) Pappi Ebjatarin/Abjatarin poika.

**KILAB** Daavidin toinen poika, josta ei koskaan mainita muuta kuin nimi. Hän siis ilmeisesti kuoli nuorena eikä osallistunut kruunun tavoitteluun. Aikakirjoissa häntä nimitetään Danieliksi.

**MAKIR** Varsinainen laupias samarialainen. Asui Jordanin takana. Elätti ensin Jonatanin rampaa poikaa Mefibosetia silloin, kun kukaan muu ei tästä huolehtinut. Myöhemmin auttoi Daavidia ja tämän suurta seuruetta, kun nämä olivat Absalomia paossa.

**MEFIBOSET** Jonatanin poika, joka oli viisivuotias isänsä kuollessa ja vammautuessaan. Kun Mefiboset oli kahdentoista, hänen setänsä menetti Israelin kuninkuuden. Sen jälkeen poika joutui elämään Makir-nimisen hyväntekijän armo-palojen varassa. Daavid oli luvannut Jonatanille, ettei vahingoittaisi tämän jälkeläisiä. Siksi Daavid etsi Mefibosetin käsiinsä ja adoptoi perheensä jäseneksi.

- MIKAL** Saulin tytär, Daavidin nuoruuden rakkaus ja ensimmäinen vaimo. Saul pakotti Mikalin avioliittoon toisen miehen (Paltielin) kanssa. Daavid vaati hänet takaisin päästyään kuninkaaksi.
- NAHAS** Ammonilaisten kuningas, Daavidin ystävä, kelvottoman Hanunin isä.
- NATAN** Kaksi henkilöä: 1) Daavidin 2. profeetta. 2) Daavidin ja Batseban poika, joka esiintyy Luukkaan sukuluettelossa. Yleensä häntä pidetään Marian esi-isänä.
- SADOK** Pappina Daavidin aikaan, yhdessä Ebjatarin kanssa. Salomo teki hänestä ylimmäisen papin.
- SAMMUA** Daavidin poika, Batseban ensimmäinen lapsi, joka kuoli vauvana.
- SEBA** Benjaminilainen mies, joka sai Israelin 10 heimoa yllytetyksi vielä viimeiseen sotaan Daavidia vastaan. Luku 20.
- SERUJA** Daavidin isosisko, huomattavasti vanhempi veljeään. Heillä oli sama äiti, mutta eri isä. Seruja oli vahva nainen, jonka poikia kutsuttiin aina äitinsä nimellä. Joab, Abisai ja Asael olivat Serujan poikia. He olivat suunnilleen samankäisiä Daavidin kanssa. (Ks. 1. Aik. 2:16–17).
- SIBA** Saulin palvelija, joka piti huolta isäntänsä tiluksista tämän kuoltua. Menetti tämän omaisuuden Mefibosetille, Saulin pojanpojalle. Asettui Absalomin kapinassa Daavidin puolelle.
- SIMEI** Saulin sukulainen, joka heittäli kiviä ja kirouksia Daavidin niskaan tämän paetessa Absalomia.
- TAMAR** Daavidin tytär, jonka hänen velipuolensa Amnon raiskasi.
- URIA** Daavidin upseeri, Batseban 1. aviomies.

## Daavidin sukupuu

Juudan heimo

(1. Aik. 2, Matt. 1, Luuk. 3)

